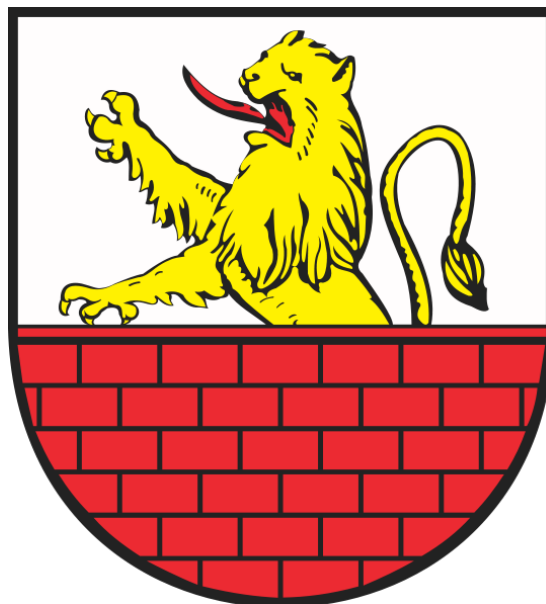

Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce

Wykonawca:

Świątokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o. o.
Ul. Studencka 1
25-401 Kielce
www.it.kielce.pl

Grudzień 2016 r.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis treści

1.	Rewitalizacja oraz Program Rewitalizacji – wprowadzenie	3
1.1.	Definicja rewitalizacji oraz Programu Rewitalizacji.....	3
1.2.	Zasady tworzenia Programu Rewitalizacji.....	4
1.3.	Metodologia opracowania	7
2.	Powiązanie Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi.....	9
3.	Charakterystyka obszaru Miasta i Gminy Działoszyce.....	14
3.1.	Położenie administracyjne i geograficzne	14
3.2.	Środowisko przyrodnicze i geologiczne.....	15
3.3.	Turystyka.....	16
4.	Diagnoza obecnej sytuacji na terenie Miasta i Gminy	18
4.1.	Sfera społeczna.....	18
4.1.1.	Demografia.....	18
4.1.2.	Pomoc społeczna	20
4.1.3.	Zatrudnienie na terenie Miasta i Gminy Działoszyce	24
4.1.4.	Edukacja.....	26
4.1.5.	Aktywność społeczna i rozwój kulturalny mieszkańców	27
4.1.6.	Ochrona zdrowia	28
4.1.7.	Przestępczość.....	29
4.2.	Sfera gospodarcza.....	30
4.3.	Sfera środowiskowa	32
4.4.	Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	33
4.4.1.	Struktura użytkowania gruntów	33
4.4.2.	Zasoby mieszkaniowe	34
4.5.	Sfera techniczna	34
4.5.1.	Sieci przesyłowe.....	34
4.5.2.	Infrastruktura komunikacyjna	35
5.	Pogłębiona analiza.....	36
5.1.	Wnioski z diagnozy sytuacji obszaru	36
5.2.	Wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych	36
5.3.	Analiza wskaźników zjawisk kryzysowych	40
5.4.	Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	42
6.	Założenia procesu rewitalizacji	44
6.1.	Charakterystyka terenów przyjętych do rewitalizacji	44
6.2.	Wizja obszaru Miasta i Gminy	51
6.3.	Cele i kierunki działań rewitalizacji.....	51
7.	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	54
7.1.	Projekty przyjęte do realizacji na terenie Miasta i Gminy	54
7.1.1.	Projekty kluczowe	54
7.1.2.	Projekty uzupełniające	62
7.2.	Harmonogram realizacji projektów.....	64
7.3.	Możliwe zewnętrzne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych.....	65
8.	System zarządzania, wdrażania projektów i monitorowania efektów rewitalizacji.....	71
9.	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	73

1. Rewitalizacja oraz Program Rewitalizacji – wprowadzenie

1.1. Definicja rewitalizacji oraz Programu Rewitalizacji

Rewitalizacja – to wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne, ekonomiczne, przestrzenne, infrastrukturalne, środowiskowe oraz kulturowe), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez program rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie swoich specyficznych uwarunkowań oraz wzmacnianie lokalnych potencjałów i jest procesem wieloletnim, prowadzonym we współpracy z lokalną społecznością i na jej rzecz. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są spójnie: wewnątrz – poszczególne działania pomiędzy sobą oraz zewnątrz – z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych. Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są następujące elementy:

- uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego wskazanego w programie rewitalizacji oraz zdefiniowaniu dotyczących go problemów – diagnoza obejmuje łącznie kwestie społeczne, ekonomiczne, przestrzenne – infrastrukturalne i środowiskowe oraz kulturowe;
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej i kulturowej;
- koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- realizacja wynikającej z art. 5 ust.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. zasady partnerstwa, polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.¹

Program Rewitalizacji – oznacza opracowany, przyjęty i koordynowany przez gminę wieloletni program działań w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej i kulturowej, zmierzający do wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej oraz stworzenie warunków do dalszego rozwoju obszaru.

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020

Obszar programu rewitalizacji – teren, obejmujący całość lub część terenu znajdującego się w stanie kryzysowym, dla którego opracowuje się i realizuje Program Rewitalizacji.

Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce przedstawia propozycję rozwiązań problemów zidentyfikowanych na terenie Miasta i Gminy Działoszyce, poprzez zaplanowanie działań i projektów do realizacji, mających na celu poprawę sytuacji oraz wzmocnienie lokalnych potencjałów, istniejących na terenie Miasta i Gminy. Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowanych przez Ministra Rozwoju.

Dokument powstał przy połączeniu prac powołanych do tego celu ekspertów zewnętrznych oraz Pracowników Urzędu Miasta i Gminy Działoszyce, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowej Komendy Policji, jak również prowadzonego czynnego dialogu z lokalną społecznością. Konsultacje społeczne pozwoliły na poznanie problemów występujących na terenie Miasta i Gminy oraz zaplanowanie konkretnych działań nakierowanych na zniwelowanie ich wpływu.

Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce został opracowany również przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020.

1.2. Zasady tworzenia Programu Rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem strategicznym, przedstawiającym przedsięwzięcia całościowe, zmierzające do wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez użycie działań zaplanowanych na podstawie poziomu degradacji obszaru w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej. Rewitalizacja jest kompleksowym procesem, dlatego działania muszą być skoncentrowane terytorialnie, prowadzone w sposób zaplanowany, by w efekcie gwarantować poprawę sytuacji życia społeczności, gospodarki i przestrzeni lokalnej. Jest to proces wieloletni, prowadzony przez grupę interesariuszy rewitalizacji, zgodnie z zasadami polityki przestrzennej, zawartymi w Umowie Partnerstwa (dokument pn.: *Programowanie perspektywy finansowej 2014–2020* opracowany przez Ministerstwo Rozwoju). W ramach rewitalizacji zakłada się jak największe wykorzystanie lokalnych potencjałów, głównie kulturowych.

Jednym z najważniejszych elementów umożliwiających wybór obszaru zdegradowanego jest opracowanie diagnozy sytuacji kryzysowej. Diagnoza pozwala na poznanie stanu obszaru oraz wytypowanie terenów najbardziej zdegradowanych pod względem społecznym, a także gospodarczym, przestrzennym, funkcjonalnym, środowiskowym. Diagnoza zawiera w szczególności pogłębioną analizę sfery społecznej, w celu określenia skali potrzeb podjęcia działań o charakterze społecznym, pobudzających aktywność lokalną, co pozwoli na przygotowanie działań rewitalizacyjnych o bardziej

złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu. Nagromadzenie negatywnych czynników na pewnym obszarze, przyjętym jako obszar rewitalizowany, nieprzekraczający 20% powierzchni badanego terenu, wpływa na koncentrację działań rewitalizacyjnych tylko w jego obrębie. Dopuszcza się jednak objęcie wsparciem teren nieprzyjęty jako obszar rewitalizacji. Dotyczy to głównie działań w sferze społecznej, mających na celu aktywizację zawodową mieszkańców i spadek bezrobocia. Takie działanie musi gwarantować również polepszenie w skali całego obszaru Miasta i Gminy oraz powiązania efektów z innymi projektami.

W trakcie opracowania programu istnieje możliwość powołania Zespołu ds. Rewitalizacji, który jest społecznym organem konsultacyjnym w zakresie planowania i monitorowania tego procesu. Zadaniem Zespołu jest współpraca ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym w szczególności ze społecznością obszaru rewitalizacji. Zespół, posiadając wiedzę na temat uwarunkowań stanu faktycznego, przede wszystkim w sferze społecznej, ma wpływ na kształtowanie rozwoju Miasta i Gminy.

Dialog z interesariuszami prowadzi się z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej, która jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament wszystkich działań na każdym etapie tego procesu. Partycypacja rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia sporządzania diagnozy obszaru i identyfikacji zjawisk problemowych oraz propozycji rozwiązań rozpoznanych problemów. W ramach partycypacji angażuje się różne grupy interesariuszy, tj. mieszkańców, lokalnych przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji samorządowych i pozarządowych. Poznanie opinii interesariuszy rewitalizacji pozwala na określenie problemów na terenie Miasta i Gminy, planowania działań służących poprawie stanu obszaru oraz ich realizacji. Takie działanie wykonuje się w celu podniesienia trwałości i skuteczności założonych projektów, mających na celu rozwiązywanie problemów i eliminowanie niepożądanych zjawisk.

Partycypacja społeczna polega również na informowaniu i edukowaniu społeczności w zakresie przebiegu procesu rewitalizacji – istocie, celach i zasadach. Biorąc pod uwagę fakt, iż rezultaty rewitalizacji dotyczą w dużej mierze lokalnej społeczności, partycypacja daje możliwość współdecydowania w sprawach rewitalizacji najbliższego otoczenia. Partycypacja obejmuje ankietyzację, konsultacje społeczne, spotkania, wywiady, rozdysponowanie materiałów informacyjnych, zamieszczanie informacji na stronie internetowej. Działania partycypacyjne prowadzi się także na etapie wdrażania projektów zawartych w Programie Rewitalizacji.

Działania w Programie Rewitalizacji muszą zostać ujęte w sposób kompleksowy, przyjmując aspekt społeczny jako priorytetowy, a także uwzględniając sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Założone projekty muszą być ze sobą powiązane w sposób umożliwiający synchronizację efektów wpływających korzystnie na czynniki kryzysowe. W trakcie trwania działań rewitalizacyjnych nie jest dopuszczalna realizacja wybiórczych inwestycji nastawionych na poprawę estetyki przestrzennej, czyli remontów i modernizacji różnych obiektów.

Projektem rewitalizacyjnym zawartym w Programie Rewitalizacji musi być zapewniona komplementarność w różnych wymiarach:

- Komplementarność przestrzenna narzuca obowiązek wzięcia pod uwagę wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami realizowanymi na obszarze rewitalizacji oraz znajdujących się poza nim, jednak oddziałujących na ten obszar. Pomiedzy projektami powinien zachodzić efekt synergii, czyli muszą się wzajemnie dopełniać, jednocześnie wpływając pozytywnie na cały obszar rewitalizowany. Projekty nie mogą również koncentrować się punktowo i skutkować pogorszeniem się zjawisk w sferze społecznej, ani przenoszeniem się ich na inne, niedotknięte wcześniej stanem kryzysowym obszary.
- Komplementarność problemowa nakłada konieczność realizacji projektów, które wzajemnie dopełniają się tematycznie, co sprawia, że rewitalizacja wpływa na polepszenie się sytuacji we wszystkich aspektach, jak również konieczność powiązania działań programu rewitalizacji ze strategicznymi decyzjami Miasta i Gminy. Dla uzyskania jak najlepszych efektów ważne jest opracowanie pogłębionej diagnozy stanu obszaru, a następnie określenie pożądanego stanu, jaki zostanie uzyskany po wdrożeniu projektów.
- Komplementarność proceduralno-instytucjonalna narzuca obowiązek zaplanowania takiego systemu zarządzania programem, adekwatnego dla potrzeb programu, który zapewni efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność działań.
- Komplementarność międzyokresowa dotyczy konieczności powiązania dwóch okresów programowania RPO WŚ 2007-2013 oraz RPO WŚ 2014-2020. Możliwe jest uzupełnienie przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013, w celu zachowania ciągłości programowej, która jest ważna w procesie rewitalizacji, jeżeli projekty nie zostały zrealizowane w poprzednim okresie programowania na terenach zdefiniowanych w obecnej diagnozie, sporządzanej w ramach niniejszego dokumentu.
- Komplementarność źródeł finansowania polega na umiejętnym uzupełnianiu i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie wewnętrznych zdolności inwestycyjnych ma wysokie znaczenie dla prognozowanych zmian. Dla uzyskania korzystnych efektów dla obszaru rewitalizacji konieczne jest skoordynowanie projektów rewitalizacyjnych, które finansowane będą w ramach EFS i EFRR.

1.3. Metodologia opracowania

Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce powstał przy wykorzystaniu modelu ekspercko-partycypacyjnego, w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy rewitalizacji, przede wszystkim mieszkańców Miasta i Gminy, lokalnych przedsiębiorców, a także przy udziale powołanego Zespołu ds. Rewitalizacji oraz Ekspertów Zewnętrznych, odpowiadających za organizację konsultacji społecznych, wykonanie analiz i diagnoz oraz opracowanie dokumentu pn. *Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce*.

Niniejszy dokument został opracowany w oparciu o *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowane przez Ministra Rozwoju. Ramy czasowe Programu Rewitalizacji zostały zaplanowane do 2023 r. Pierwsze działania w zakresie rewitalizacji Miasta i Gminy zostały podjęte wraz z uchwałą Rady Miejskiej o przystąpieniu do opracowania dokumentu.

Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce powstał przy udziale prac przedstawicieli samorządu lokalnego, pracowników Urzędu Miasta i Gminy, instytucji publicznych, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, sołtysów, mieszkańców Miasta i Gminy, będących bezpośrednimi interesariuszami rewitalizacji. W przygotowanie programu została włączona lokalna społeczność, zorganizowano konsultacje społeczne z przedstawicielami wymienionych grup społecznych. Przeprowadzone wywiady oraz ankietyzacje pozwoliły na określenie stanu obszaru Miasta i Gminy oraz zaplanowanie działań mających na celu jej rozwój.

Prace nad przygotowaniem *Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce* obejmowały następujące etapy:

1. Podjęcie Uchwały NR XVIII/99/2016 Rady Miejskiej w Działoszycach z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do opracowania *Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce* na lata 2016-2023 na podstawie art.18 ust. 1 i ust. 2 pkt. 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 446).
2. Powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji Zarządzeniem nr 44/16 Burmistrza Miasta i Gminy Działoszyce z dnia 13.09.2016 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Rewitalizacji.
3. Przeprowadzenie ankietyzacji całego obszaru Miasta i Gminy Działoszyce, przy udziale Sołtysów oraz Urzędu Miasta i Gminy. Badanie ankietowe miało na celu poznanie potrzeb mieszkańców oraz przedsiębiorców inwestujących na terenie Miasta i Gminy w zakresie działań, jakie powinny zostać przeprowadzone w zakresie rewitalizacji. Ankietyzacja trwała od 9 września do 26 września 2016 r. W tym czasie ankiety dostępne były dla interesariuszy w Urzędzie Miasta i Gminy Działoszyce oraz zostały rozdysponowane w każdej miejscowości przez Sołtysów. Uzyskane informacje zostały wykorzystane do określenia sytuacji na terenie

Miasta i Gminy oraz opracowania zestawień, wniosków i analiz na potrzeby Programu Rewitalizacji.

4. Prowadzenie konsultacji społecznych z przedstawicielami różnych grup interesariuszy z terenu Miasta i Gminy, w celu poznania przyszłych kierunków rozwoju Miasta i Gminy oraz propozycji projektów rewitalizacyjnych.
5. Opracowanie diagnozy obecnej sytuacji Miasta i Gminy Działoszyce na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Miasta i Gminy w Działoszycach, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy i Komisariatu Policji w Działoszycach oraz GUS. Na podstawie tej analizy sformułowano wnioski na temat najbardziej zdegradowanych obszarów Miasta i Gminy, a następnie wyznaczono obszary rewitalizacji oraz planowane kierunki działań na tych obszarach, mające na celu ożywienie społeczne, gospodarcze i przestrzenne.
6. Publikowanie spraw bieżących w aktualnościach na stronie Miasta i Gminy <http://dzialoszyce.pl> oraz Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Działoszyce.
7. Opracowanie i zredagowanie Projektu *Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce* na lata 2016-2023 zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji, Wytycznymi Programowymi IZ RPO WŚ dotyczącymi zasad przygotowania programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020* oraz wypracowanymi ustaleniami przez ekspertów zewnętrznych.
8. Przeprowadzenie konsultacji społecznych Projektu Programu Rewitalizacji, poprzez umieszczenie go na stronie BIP Urzędu Miasta i Gminy w Działoszycach i zbieranie opinii.
9. Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z udziałem społeczeństwa na podstawie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).
10. Przyjęcie Uchwałą Rady Miejskiej dokumentu pn. *Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce*.

2. Powiązanie Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi

Kierunki działań, które zostały zawarte w *Programie Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce* są spójne z założeniami dokumentów strategicznych i planistycznych ze szczebla gminnego, wojewódzkiego oraz krajowego. Wymienione w poniższej tabeli dokumenty zakładają poprawę sytuacji terenów zdegradowanych oraz rozwój obszarów Miasta i Gminy, a ich cele wpisują się w założenia niniejszego dokumentu.

Tabela 1. Nawiązania do Programu Rewitalizacji w innych dokumentach strategicznych

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie Programu Rewitalizacji do zapisów dokumentu strategiczno-programowego
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Dokument kładzie głównie nacisk na: 1. Inteligentny wzrost Wsparcie rozwoju gospodarczego opartego głównie na wiedzy, innowacjach i nowych technologiach 2. Trwały wzrost Wsparcie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej i konkurencyjnej gospodarki 3. Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu Wsparcie rozwoju gospodarki nastawionej na jak najwyższy poziom zatrudnienia oraz zapewniający spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną Unii Europejskiej
POZIOM KRAJOWY		
2.	Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: <i>Cel 3</i> – Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz poniesienie konkurencyjności nauki <i>Cel 4</i> – Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki <i>Cel 6</i> – Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” Obszar Równoważenie potencjałów rozwojowych regionów <i>Cel 8</i> – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia

		rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych <i>Obszar Efektywności i sprawności państwa</i> <i>Cel 11 – Wzrost społecznego kapitału rozwoju</i>
3.	Strategia Rozwoju Kraju 2020	<i>Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo</i> <i>Cel 3: Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela</i> <i>Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka</i> <i>Cel 4: Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego</i> <i>Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna</i> <i>Cel 1: Integracja społeczna, kierunki: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych</i> <i>Cel 2: Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, kierunki: podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych oraz zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych</i>
4.	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	<i>Cel 1: Wzrost zatrudnienia</i> <i>Cel 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</i> <i>Cel 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli</i>
5.	Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.	<i>Główne cele rozwojowe:</i> <i>Cel 2: Zapewnienie Gospodarce Krajowej Bezpiecznego i Konkurencyjnego Zaopatrzenia w Energię, kierunki: poprawa efektywności energetycznej oraz wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii</i> <i>Cel 3: Poprawa stanu środowiska, kierunki: ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki</i>

6.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	<i>Główne cele:</i> <i>Cel 1:</i> Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów <i>Cel 2:</i> Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych <i>Cel 3:</i> Tworzenie warunków dla skutecznej efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie
7.	Narodowy Plan Rewitalizacji	<i>Cel główny:</i> Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Tworzenie korzystnych warunków dla przeprowadzenia rewitalizacji w Polsce oraz położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia działań
POZIOM REGIONALNY I SUBREGIONALNY		
8.	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	<i>Wizja:</i> Świętokrzyskie – region zasobny w kapitał i gotowy na wyzwania. <i>Misja:</i> Dążenie do najpełniejszego i innowacyjnego wykorzystania przewag i szans, odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienia jakości życia mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska. <i>Cel strategiczny 1:</i> Koncentracja na poprawie Infrastruktury Regionalnej <i>Cel strategiczny 2:</i> Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego Regionu <i>Cel strategiczny 3:</i> Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki Regionu <i>Cel strategiczny 5:</i> Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich <i>Cel strategiczny 6:</i> Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju Regionu

9.	Strategia rozwoju turystyki w województwie świętokrzyskim na lata 2015-2020	<i>Obszar koncentracji działań:</i> Funkcjonalnie zorganizowana, zrównoważona przestrzeń turystyczna oraz wysoka dostępność regionu i jego atrakcji <i>Cele operacyjne:</i> <i>Cel 2:</i> Wzrost dostępności atrakcji turystycznych <i>Cel 3:</i> Rozwój infrastruktury turystycznej i paraturystycznej
10.	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pińczowskiego na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020	<i>Misja:</i> Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii, <i>Cel szczegółowy 1:</i> Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność – analiza stanu izolacji termicznej obiektów budowlanych, zapotrzebowanie na ciepło
POZIOM LOKALNY		
11.	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Działoszyce na lata 2015 - 2024	<i>Wizja:</i> Działoszyce to Gmina wykorzystująca walory środowiska naturalnego do rozwoju turystyki i agroturystyki. To również miejsce, gdzie warto żyć, pracować, działać i inwestować <i>Misja:</i> Zrównoważone wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz potencjału inwestycyjnego Gminy Działoszyce podnosi jakość życia mieszkańców <i>Cele operacyjne:</i> Obszar 1 Społeczny <i>Cel 2:</i> Zwiększenie form pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym <i>Cel 3:</i> Wspieranie inicjatyw i działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców Obszar 2 Infrastruktura Techniczna <i>Cel 1:</i> Poprawa jakości dróg na terenie Gminy wraz z infrastrukturą towarzyszącą (chodniki, oświetlenie, przystanki) <i>Cel 2:</i> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele rekreacyjno-turystyczne <i>Cel 3:</i> Poprawa estetyki Gminy

		Cel 4: Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną, sportową i rekreacyjno-turystyczną Obszar 3 Przedsiębiorczość, turystyka, rolnictwo i aktywność zawodowa Cel 2: Stopniowy rozwój turystyki na terenie Gminy Cel 3: Zmniejszenie bezrobocia
12.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Działoszyce na lata 2015-2020	<i>Misja:</i> Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, dążenie do integracji społecznej oraz tworzenia równych szans rozwoju społecznego wszystkich mieszkańców Cel strategiczny 4 Wzrost integracji społecznej Realizacja programów aktywnej integracji <i>Kierunki:</i> • realizacja kompleksowych i zindywidualizowanych działań o charakterze edukacyjnym, zawodowym, społecznym i zdrowotnym • rozwój działań z zakresu wykluczenia społecznego wykorzystujących instrumenty aktywizacji edukacyjnej i sportowej

3. Charakterystyka obszaru Miasta i Gminy Działoszyce

3.1. Położenie administracyjne i geograficzne

Miasto i Gmina Działoszyce położona jest w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie pińczowskim i ma powierzchnię 105,66 km².

W skład gminy Działoszyce wchodzi 36 sołectw i miasto Działoszyce (*Mapa nr 1. Mapa Gminy Działoszyce z podziałem na sołectwa*).

Funkcję gminnego ośrodka administracyjno-usługowego spełnia położone na południu gminy miasto Działoszyce – ośrodek usługowy i gospodarczy. Miasto posiada starą metrykę lokacyjną, bowiem prawa miejskie uzyskało w 1409 r.

Mapa nr 1. Mapa Gminy Działoszyce z podziałem na sołectwa

Źródło: <http://www.dzialoszyce.info>

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski Gmina Działoszyce położona jest na obszarze makroregionu Niecki Nidziańskiej, na styku trzech mezoregionów – Płaskowyżu Proszowickiego, Wyżyny Miechowskiej i Garbu Wodzisławskiego. Gmina leży pomiędzy Wyżyną Krakowsko – Częstochowską i Niecką Nidziańską, co wpływa na pagórkowaty charakter okolic miasta.

Gmina Działoszyce graniczy z ośmioma innymi gminami. Są to:

- od północy – Gmina Wodzisław,
- od północnego-wschodu – Gmina Michałów,
- od wschodu – Gmina Pińczów,
- od południowego-wschodu – Gmina Czarnocin,
- od południa – Gmina Skalmierz,
- od południowego zachodu – Gmina Raławice,
- od zachodu – Gmina Słaboszów,
- od północnego-zachodu – Gmina Książ Wielki.

3.2. Środowisko przyrodnicze i geologiczne

Gmina Działoszyce jest w dużej mierze obszarem rolniczym. Ponad 78% terenów stanowią użytki rolne, a ok. 14% użytki leśne. Dominujące gleby to brunatne i czarnoziemy o dużej urodzajności.

Obszar ten wchodzi w skład makroregionu Niecki Nidziańskiej stanowiącej rozległe obniżenie pomiędzy Wyżyną Krakowsko-Częstochowską, a Wyżyną Kielecko-Sandomierską, co wpływa na jej ciekawy, pagórkowaty charakter. Ze względu na duże walory przyrodniczo-krajobrazowe Miasto i Gmina Działoszyce została w całości objęta prawną ochroną przyrody. Wschodnia i północno-wschodnia część tego obszaru (1 707 ha – 16,2% powierzchni gminy) położona jest w **otulinie Kozubowskiego Parku Krajobrazowego**, która posiada status Obszaru Chronionego Krajobrazu. Park ten został utworzony głównie z uwagi na konieczność ochrony dużego kompleksu lasów w strefie wododziałowej. Pozostała część gminy leży w **Miechowsko-Działoszyckim Obszarze Chronionego Krajobrazu**. Głównymi strategicznymi kierunkami ochrony tego obszaru jest przywrócenie I i II stopnia czystości we wszystkich rzekach biorących tu swój początek. Doliny tych rzek stanowią w krajobrazie rolniczym ważne międzyregionalne korytarze ekologiczne. Teren Miasta i Gminy położony jest również na małym fragmencie **obszaru siedliskowego Natura 2000 – Ostoja Kozubowska**, znajdującego się w okolicach miejscowości Szyszczyce. Teren charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą wykształconą na kredowym, pokrytym lessami podłożu oraz wzniesieniami porozcinanymi licznymi dolinkami, jarami i wąwozami. W skład tego obszaru wchodzi głównie rozległe kompleksy leśne o zróżnicowanym składzie gatunkowym, w większości grądy, bory sosnowo-dębowe, fragmenty olsów i łęgów wiązkowych.

Wśród licznych skarbów przyrody znajduje się wiele roślin chronionych, a niezwykłą osobliwością są relikty roślinności stepowej, będącej pod ścisłą ochroną, do których można zaliczyć

dziewięciśli, miłek wiosenny, zawilec wielkokwiatowy, czy wawrzynek wilczelyko. Ponadto na obszarze gminy utworzono dotychczas 6 pomników przyrody.

Gmina położona jest na obszarze lewostronnego dorzecza Wisły. Hydrograficznie wchodzi w większej części w obręb zlewni Nidzicy i częściowo Nidy. Pozostały obszar odwadnia rzeka Nidzica, przepływająca na niewielkim odcinku na południu gminy oraz jej bezpośrednie większe dwa dopływy: wypływającą w rejonie Stępocic rzekę Sancygniówkę oraz rzekę Jakubówkę, biorącą swój początek ze źródeł w rejonie Dzierążni. Rzeki te, szczególnie Sancygniówka, posiadają rzadką sieć dopływów, przeważnie cieków okresowych oraz gęstą sieć dolin suchych, prowadzących wody opadowe i roztopowe.

Warunki hydrogeologiczne są związane z budową geologiczną, tektoniką i morfologią. Większa część Gminy Działoszyce położona jest na Głównym Zbiorniku Wód Podziemnych Niecka Miechowska. Pozostała część Gminy ze względu na występowanie osadów trzeciorzędowych wykształconych, jako ily i gipsy oraz czwartorzędowych (lessy) charakteryzuje się niekorzystnymi warunkami hydrogeologicznymi, uniemożliwiającymi uzyskanie większych wydajności z otworów studziennych. Na obszarze Miasta i Gminy Działoszyce znajdują się trzy piętra wodonośne: kredowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Największe znaczenie gospodarcze posiada poziom kredowy, ujmowany studniami wierconymi oraz sporadycznie kopanymi.

3.3. Turystyka

Gmina Działoszyce nie jest gminą typowo turystyczną, ale na jej terenie znajduje się wiele obiektów przyrodniczych i budowlanych godnych zobaczenia. Ze względu na unikatowe atrakcje przyrodnicze i zabytki sakralne jest znakomitym miejscem dla osób lubiących wyprawy turystyczne.

Największą atrakcją turystyczną Miasta i Gminy Działoszyce jest **Zespół Pałacowy w Sancygniowie** w skład, którego wchodzi: pałac, pozostałości obwarowań, lamus, park, stara brama wjazdowa dworska, budynek przybramny, który posiada bogatą i ciekawą historię.

Do pozostałych atrakcji należą:

- ♦ budynki kościołów parafialnych w Działoszycach, Dzierążni i Sancygniowie,
- ♦ park w Szyszczycach,
- ♦ ruiny synagogi w Działoszycach,
- ♦ kurhan pradziejowy z epoki brązu znajdujący się we wsi Szczotkowice (to najlepiej zachowany z trzech kurhanów znajdujących się w Gminie Działoszyce).

Poniżej została przedstawiona **szczegółowa lista wszystkich zabytków** zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Działoszyce - *źródło: Rejestr Zabytków Nieruchomych woj. świętokrzyskiego (stan z dnia 29.02.2016 r.):*

1) Działoszyce:

- kościół par. p.w. św. Trójcy,
- synagoga,

2) Dzierążnia:

- zespół kościoła par. p.w. św. Marii Magdaleny:
 - kościół,
 - kaplica grobowa (zwana Innocentium),

3) Pierocice:

- Park,

4) Sancygniów:

- kościół par. p.w. św. Piotra i Pawła,
- zespół pałacowy, na który składa się:
 - pałac,
 - pozostałości obwarowań,
 - lamus,
 - park,
 - stara brama wjazdowa dworska,
 - budynek przybramny,

5) Szyszczyce:

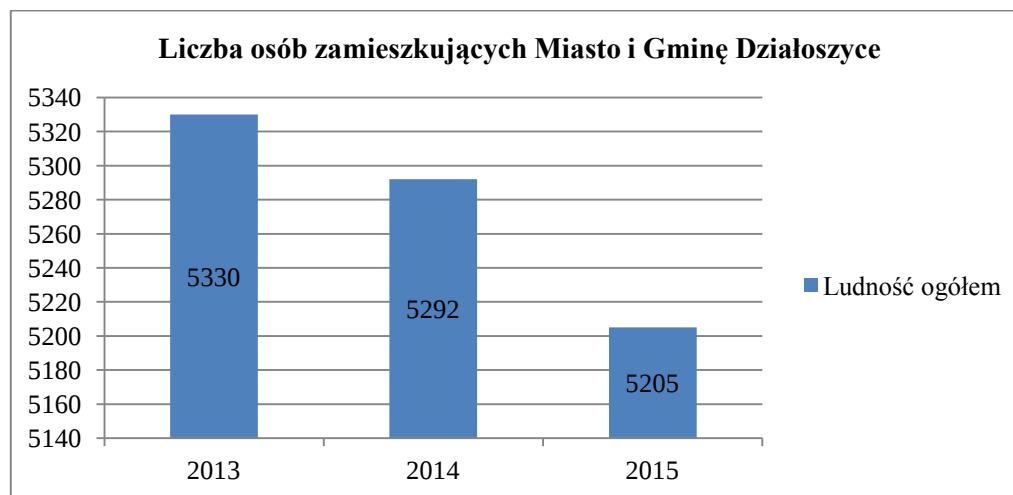
- park.

4. Diagnoza obecnej sytuacji na terenie Miasta i Gminy

4.1. Sfera społeczna

4.1.1. Demografia

Według stanu na koniec 2015 r. Miasto i Gminę Działoszyce zamieszkiwało 5 205 osób, z niedużą przewagą kobiet. W ciągu ostatnich lat obserwuje się spadek liczby mieszkańców. Gęstość zaludnienia na przestrzeni badanych lat maleje i wynosi 49 osób na 1 km².

Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Działoszyce

Najbardziej zaludnioną miejscowością jest Miasto Działoszyce. Następnie najwięcej osób zamieszkuje miejscowości Dzierążnia, Jakubowice i Dziekanowice. Najmniej zaludnioną miejscowością jest Zagórze.

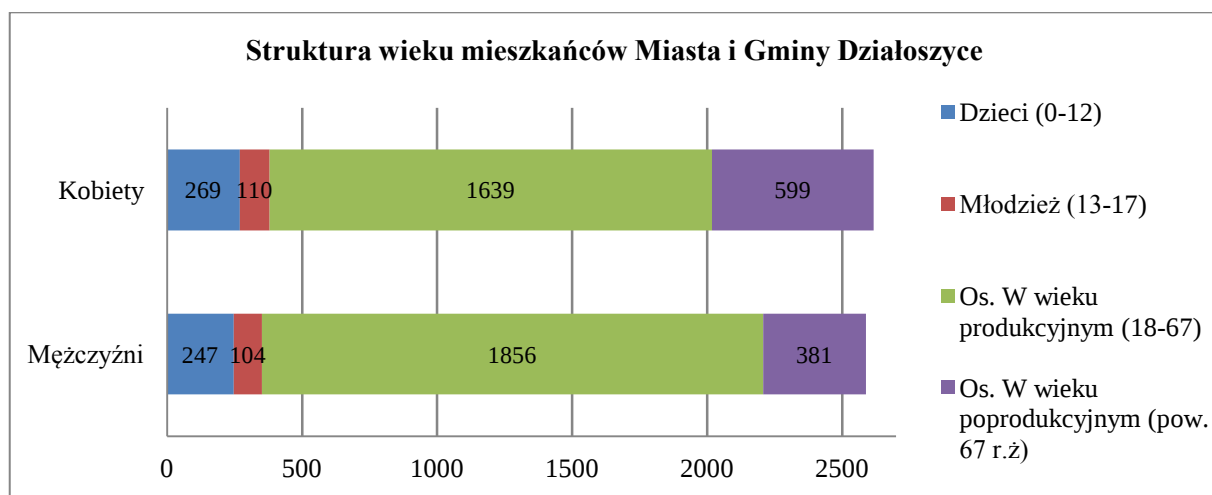
Tabela 2. Ludność Miasta i Gminy Działoszyce z podziałem na sołectwa

Sołectwo	2013	2014	2015
Miasto Działoszyce	956	951	934
Biedrzykowice	101	101	101
Bronocice	77	77	78
Bronów	85	82	82
Chmielów	166	166	166
Dębiany	112	109	110
Dębowiec	26	25	25
Diekanowice	236	244	232
Dziewięczyce	135	132	129
Dzierążnia	394	384	373
Gaik	98	98	98
Iżkowice	97	97	94
Jakubowice	285	288	286
Januszowice	87	85	82

Sołectwo	2013	2014	2015
Jastrzębniki	46	46	45
Ksawerów	97	96	97
Kujawki	96	96	96
Kwaszyn	139	140	137
Lipówka	123	122	126
Marianów	106	107	103
Niewiatrowice	128	127	127
Opatkowice	75	79	79
Pierocice	225	219	217
Podrózie	97	99	96
Sancygniów	223	219	214
Stępocice	110	111	106
Sudół	158	151	152
Sypów	61	58	57
Szczotkowice	47	48	48
Szyszczyce	123	121	115
Świerczyna	109	103	99
Teodorów	148	147	144
Wola Knyszyńska	163	162	161
Wolica	51	56	52
Wymysłów	65	63	62
Zagaje Dębiańskie	59	58	58
Zagórze	26	25	24
Ogółem	5330	5292	5205

Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Działoszyce

Z poniższego wykresu wynika, iż największą część ludności, ponad 67%, stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym. Najmniejszą grupę stanowi młodzież szkolna, w wieku 13-17 lat. Jednocześnie można zauważyć postępujący proces starzenia się społeczeństwa, ponieważ drugą grupą pod względem liczności stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Liczba dzieci jest stosunkowo mała w porównaniu do grupy ludności w wieku produkcyjnym.

Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Działoszyce

4.1.2. Pomoc społeczna

Realizacją świadczeń pomocy dla mieszkańców Miasta i Gminy Działoszyce zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Świadczenia socjalne stanowią istotną część polityki Miasta i Gminy Działoszyce, jednak liczba rodzin zgłaszających problemy spada. Osoby zakwalifikowane do pomocy otrzymują głównie świadczenia pieniężne. W 2014 r. świadczenia otrzymało 149 rodzin, a w 2015 r. 132 rodziny. Ponad 8% ludności Miasta i Gminy w 2015 r. korzystało z pomocy MGOPS.

Tabela 3. Liczba świadczeń pomocy społecznej udzielonych mieszkańcom Miasta i Gminy Działoszyce

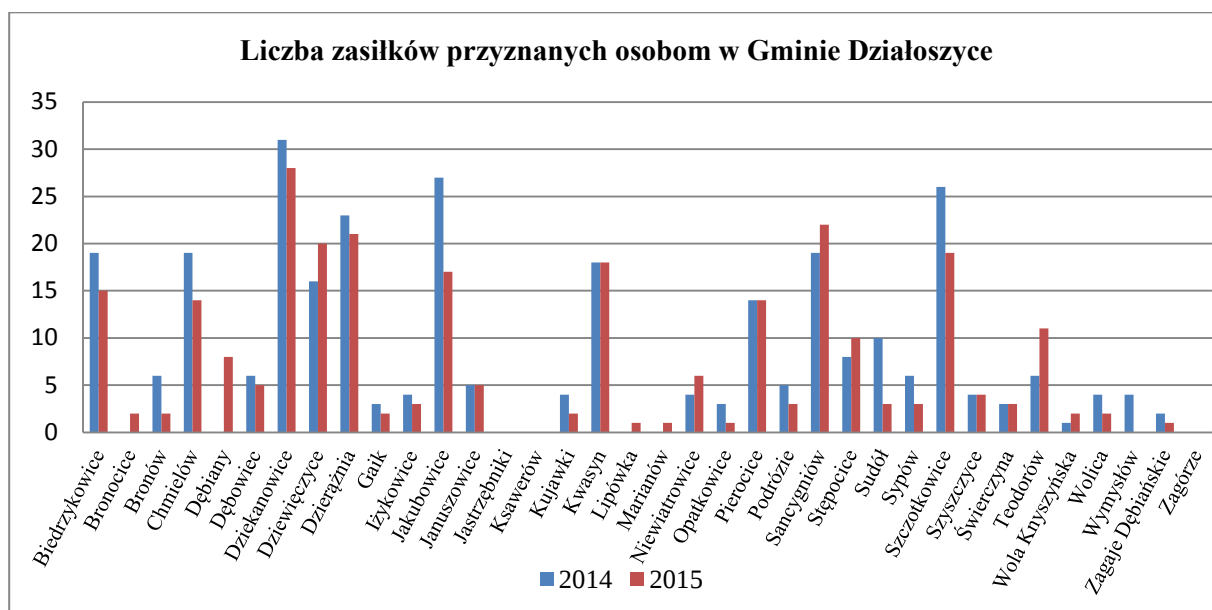
Miejscowość	Liczba rodzin objęta pomocą w 2014 roku	Liczba rodzin objęta pomocą w 2015 roku
Miasto Działoszyce	62	58
Biedrzykowice	5	7
Bronocice	2	1
Bronów	1	0
Chmielów	2	2
Dębiany	1	1
Dębowiec	1	1
Dziekanowice	2	2
Dziewięczyce	3	4
Dzierążnia	4	3
Gaik	1	1
Iżykowice	1	4
Jakubowice	2	3
Januszowice	2	1

Miejscowość	Liczba rodzin objęta pomocą w 2014 roku	Liczba rodzin objęta pomocą w 2015 roku
Jastrzębniki	0	0
Ksawerów	0	0
Kujawki	3	1
Kwaszyn	2	2
Lipówka	5	3
Marianów	1	1
Niewiatrowice	3	2
Opatkowice	5	3
Pierocice	2	3
Podrózie	1	1
Sancygniów	11	8
Stępocice	2	2
Sudół	1	1
Sypów	1	1
Szczotkowice	2	2
Szyszczyce	2	2
Świerczyna	3	3
Teodorów	4	2
Wola Knyszyńska	9	5
Wolica	1	1
Wymysłów	1	0
Zagaje Dębiańskie	1	1
Zagórze	0	0
Razem	149	132

Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Najwięcej rodzin otrzymuje świadczenia pomocy społecznej w Mieście Działoszyce oraz w miejscowościach Sancygniów, Biedrzykowice i Wola Knyszyńska. Ogólna liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 r. uległa zmniejszeniu w porównaniu do 2014 r.

Wydatki budżetowe przeznaczone na świadczenia pomocy społecznej wzrosły w ciągu dwóch analizowanych lat z 326 205 zł do 329 713 zł, co daje różnicę 3,5 tysiąca w kwocie wypłaconych świadczeń.

Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Działoszyce

Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Działoszyce

Najwięcej zasiłków w 2015 r. zostało przyznanych w Mieście Działoszyce. Liczba wypłaconych zasiłków mieszkańcom Gminy nieznacznie spadła w 2015 r. w porównaniu do roku poprzedniego.

Tabela 4. Powody przyznania pomocy wraz z liczbą udzielonych świadczeń

Miejscowość	2014						2015					
	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepelnosprawność	Długotrwała, ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Alkoholizm	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepelnosprawność	Długotrwała, ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Alkoholizm
Miasto Działoszyce	75	60	36	39	20	0	67	60	36	39	21	0
Biedrzykowice	6	4	6	3	0	0	5	4	4	2	0	0

Miejscowość	2014						2015					
	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Długotrwała, ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Alkoholizm	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Długotrwała, ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Alkoholizm
Bronocice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Bronów	3	2	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
Chmielów	4	6	3	3	3	0	3	5	2	2	2	0
Dębiany	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	5	0
Dębowiec	0	2	2	2	0	0	1	2	1	1	0	0
Dzieskanowice	7	11	6	6	1	0	9	10	5	4	0	0
Dziewięczyce	7	6	2	1	0	0	5	5	7	1	2	0
Dzierążnia	3	5	5	3	7	0	4	9	4	4	0	0
Gaik	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0
Iżkowice	0	0	2	2	0	0	0	0	1	1	1	0
Jakubowice	5	8	5	7	2	0	3	4	4	4	2	0
Januszowice	2	3	0	0	0	0	2	3	0	0	0	0
Jastrzębniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ksawerów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kujawki	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
Kwaszyn	3	6	4	2	3	0	3	5	3	3	4	0
Lipówka	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Marianów	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Niewiatrowice	0	2	1	0	1	0	0	2	2	1	1	0
Opatkowice	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Pierocice	3	5	4	2	0	0	3	5	3	3	0	0
Podrózie	2	2	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0
Sancygniów	5	6	3	4	1	0	10	6	2	3	1	0
Stępcice	4	3	1	0	0	0	5	3	1	0	1	0
Sudół	3	2	4	1	0	0	1	1	1	0	0	0
Sypów	2	0	2	2	0	0	1	0	1	1	0	0
Szczotkowice	8	10	7	0	0	1	6	8	4	0	0	1
Szyszczyce	0	1	1	0	2	0	0	1	1	0	2	0
Świerczyna	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0
Teodorów	1	2	2	1	0	0	2	2	3	2	2	0
Wola Knyszyńska	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Wolica	1	2	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0

Miejscowość	2014						2015					
	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Długotrwała, ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Alkoholizm	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Długotrwała, ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Alkoholizm
Wymysłów	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Zagaje Dębiańskie	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Zagórze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Z danych zawartych w tabeli można odczytać, iż liczba świadczeń udzielanych ze względu na niektóre powody zmienia się nieznacznie. Największy wzrost udzielanych zasiłków odnotowano w przypadku świadczeń z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Osoby zamieszkujące Miasto i Gminę Działoszyce zmagają się z różnymi problemami, lecz najwięcej osób dotyka problem bezrobocia i ubóstwa. Najmniej świadczeń udzielanych jest z tytułu problemów alkoholizmu. Zmiany w liczbie udzielanych świadczeń nie ulegają dużym wahaniom.

4.1.3. Zatrudnienie na terenie Miasta i Gminy Działoszyce

Według danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach w roku 2014 liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek na terenie Miasta i Gminy Działoszyce wyniosła 148 osób, w 2015 roku liczba ta spadła do 139 osób.

Tabela 5. Bezrobotni pobierający zasiłek w poszczególnych miejscowościach Miście i Gminie Działoszyce

Miejscowość	Ogółem 2014 r.	Ogółem 2015 r.
Miasto Działoszyce	75	67
Biedrzykowice	6	5
Bronocice	0	0
Bronów	3	1
Chmielów	4	3
Dębiany	0	3
Dębowiec	0	1
Dziekanowice	7	9
Dziewięczyce	7	5
Dzierążnia	3	4
Gaik	1	0
Iżykowice	0	0

Miejscowość	Ogółem 2014 r.	Ogółem 2015 r.
Jakubowice	5	3
Januszowice	2	2
Jastrzębniki	0	0
Ksawerów	0	0
Kujawki	1	0
Kwaszyn	3	3
Lipówka	0	1
Marianów	0	1
Niewiatrowice	0	0
Opatkowice	0	0
Pierocice	3	3
Podróżie	2	1
Sancygniów	5	10
Stępocice	4	5
Sudół	3	1
Sypów	2	1
Szczotkowice	8	6
Szyszczyce	0	0
Świerczyna	0	1
Teodorów	1	2
Wola Knyszyńska	1	1
Wolica	1	0
Wymysłów	1	0
Zagaje Dębiańskie	0	0
Zagórze	0	0
Ogółem	148	139

Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Działoszycach

Najwięcej osób bezrobotnych pobierających zasiłek to mieszkańcy Miasta Działoszyce i sołectw Sancygniów, Dziekanowice i Szczotkowice. Według danych z 2015 roku z PUP w Pińczowie 49% wszystkich bezrobotnych na terenie Miasta i Gminy Działoszyce stanowią kobiety. W 2015 r. najczęściej zarejestrowanych bezrobotnych to bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Następną w kolejności liczną grupą są osoby długotrwale bezrobotne. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby bezrobotne w wieku powyżej 50 roku życia.

4.1.4. Edukacja

Na terenie Miasta i Gminy Działoszyce działają następujące placówki oświatowe:

- ◆ Przedszkole Samorządowe w Działoszycach,
- ◆ Zespół Szkół w Działoszycach, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i gimnazjum,
- ◆ Szkoła Podstawowa w Dzierążni,
- ◆ Szkoła Podstawowa w Stępolicach.

Gmina skupia na swoim terenie jedno przedszkole, trzy szkoły podstawowe oraz jedno gimnazjum, zlokalizowane w Zespole Szkół w Działoszycach.

Tabela 6. Liczba uczniów w poszczególnych placówkach oświatowych Miasta i Gminy Działoszyce

Stan na dzień	30.09.2015
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat w przedszkolach	36
Przedszkole Samorządowe w Działoszycach	36
Liczba uczniów w szkołach podstawowych	139
Szkoła Podstawowa w Dzierążni	67
Szkoła Podstawowa w Stępolicach	72
Liczba uczniów w Zespole Szkół w Działoszycach	282

Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Działoszyce

Najliczniejszą szkołą na terenie Miasta i Gminy jest Zespół Szkół w Działoszycach. Najmniejszą szkołą podstawową pod względem liczebności uczniów jest szkoła zlokalizowana w Dzierążni.

Tabela 7. Współczynnik skolaryzacji dla Gminy Działoszyce

Rodzaj szkoły	Współczynnik skolaryzacji w 2014 r. [%]
Szkoły podstawowe	83,59
Gimnazja	93,15

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Współczynnik skolaryzacji informuje o stosunku liczby osób uczących się do ogólnej liczby osób z danego przedziału wiekowego, zamieszkujących badaną jednostkę terytorialną. Z powyższej tabeli wynika, że w 2014 r. w podstawówkach uczyło się ponad 84% ludności Gminy w wieku odpowiadającym temu poziomowi nauczania. W gimnazjum kształciło się ponad 93%. W szkołach zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Działoszyce kształcą się przeważająca większość dzieci i młodzieży, zamieszkujących ten obszar. Biorąc pod uwagę istniejący obowiązek szkolny, pozostały odsetek stanowią dzieci, które uczęszczają do szkół zlokalizowanych poza granicami Miasta i Gminy Działoszyce.

4.1.5. Aktywność społeczna i rozwój kulturalny mieszkańców

Jednym z wyznaczników kapitału społecznego jest udział mieszkańców Miasta i Gminy w wyborach. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. wynosiła średnio 51,17%. Z tego wynika, iż udział w wyborach wzięła ponad połowa mieszkańców Miasta i Gminy, co świadczy o tym, że mieszkańcom nie jest obojętne ich miejsce zamieszkania.

Na terenie Miasta i Gminy Działoszyce działają 2 zespoły sportowe, 3 zespoły ludowe, 17 ochotniczych straży pożarnych i 17 kół gospodyń wiejskich (*Źródło: Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Działoszyce na lata 2015-2024*).

Wykaz organizacji, stowarzyszeń, działających na tym obszarze:

- Miejsko-Gminne Towarzystwo Sportowe w Działoszycach,
- Ludowy Klub Sportowy „Świt” w Działoszycach,
- Orkiestra Dęta,
- Zespół Ludowy „Działoszanki”,
- Kapela Ludowa „Działoszacy”,
- OSP Bronocice,
- OSP Chmielów,
- OSP Dębiany,
- OSP Działoszyce,
- OSP Dzierążnia,
- OSP Jakubowice,
- OSP Januszowice,
- OSP Marianów,
- OSP Opatkowice,
- OSP Pierocice,
- OSP Sancygniów,
- OSP Sudół,
- OSP Sypów,
- OSP Szyszczyce,
- OSP Świerczyna,
- OSP Teodorów,
- OSP Wola Knyszyńska,
- KGW w Biedrzykowicach,
- KGW w Chmielowie,
- KGW w Dębianach,
- Grupa Odnowy Wsi w Dzierążni,

- KGW w Gaiku,
- KGW w Jakubowicach,
- KGW w Kujawkach,
- KGW w Kwaszynie,
- KGW w Niewiatrowicach,
- KGW w Opatkowicach-Iżykowicach,
- KGW w Sudole,
- KGW w Świerczynie-Lipówce,
- KGW w Sancygniowie,
- KGW w Wola Knyszyńska,
- KGW w Dębowcu-Bronowie,
- KGW w Dziekanowicach,
- KGW w Zagajach Dębiańskich,
- Klub Seniora „Jesienna Róża”,
- Koło Mieszkańców Działoszyce „Nasze Miasteczko”.

4.1.6. Ochrona zdrowia

Na terenie Miasta i Gminy Działoszyce funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Gminny Ośrodek Zdrowia, którego organem założycielskim jest Rada Miejska w Działoszycach. Zapewnia on opiekę lekarską, ginekologiczną, stomatologiczną, pielęgniarstwa i położniczą. Ośrodek wyposażony jest w podstawowy sprzęt medyczny m.in. EKG, wagę elektroniczną dla dorosłych i dzieci, detektor tętna płodu.

Tabela 8. Liczba osób zapisanych do Gminnego Ośrodka Zdrowia w Działoszycach stan na 05.09.2014r.

Grupy wiekowe	Mężczyźni	Kobiety
0 - 6	88	70
7 - 15	163	170
16 - 19	96	109
20- 65	1397	1195
Powyżej 65	404	609
Razem	2148	2153

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Działoszyce, wrzesień 2014r.

4.1.7. Przestępczość

Miasto i Gmina Działoszyce jest miejscem bezpiecznym. Ogólna liczba popełnionych przestępstw w 2015 r. na terenie Miasta i Gminy Działoszyce spadła w porównaniu do roku poprzedniego. Najbardziej bezpiecznymi miejscowościami, w których przez ostatnie dwa lata nie odnotowano żadnego przestępstwa są: Bronocice, Bronów, Chmielów, Dębowiec, Dziewięczyce, Gaik, Iżykowice, Jakubowice, Januszowice, Jastrzębniki, Kwaszyn, Lipówka, Marianów, Opatkowice, Pierocice, Podrózie, Stępcice, Sudół, Szczotkowice, Szyszczyce, Świerczyna, Teodorów, Wolica, Wymysłów i Zagaje Dębiańskie. Najwięcej przestępstw zostało popełnionych w miejscowościach: Miasto Działoszyce, Dziekanowice, Dzierążnia i Sancygniów na przestrzeni dwóch analizowanych lat. Najczęściej popełnianymi przestępstwami na terenie Gminy Działoszyce w latach 2014 i 2015 były przestępstwa w kategorii kradzieży rzeczy cudzej oraz kradzieży z włamaniem. Ponadto odnotowano przestępstwa w kategorii uszkodzenia rzeczy i w roku 2015 przestępstwa w kategorii uszczerbku na zdrowiu.

Ogólna wykrywalność przestępstw na terenie Miasta i Gminy Działoszyce w roku 2014 wyniosła 73%, natomiast w roku 2015 wartość ta nieznacznie spadła do 71%.

W 2014 roku Komisariat Policji w Działoszycach sporządził 25 „Niebieskich Kart” w związku z zaistniałą przemocą domową. W roku 2015 sporządzone zostały 33 „Niebieskie Karty”.

Tabela 9. Liczba popełnionych przestępstw w Mieście i Gminie Działoszyce

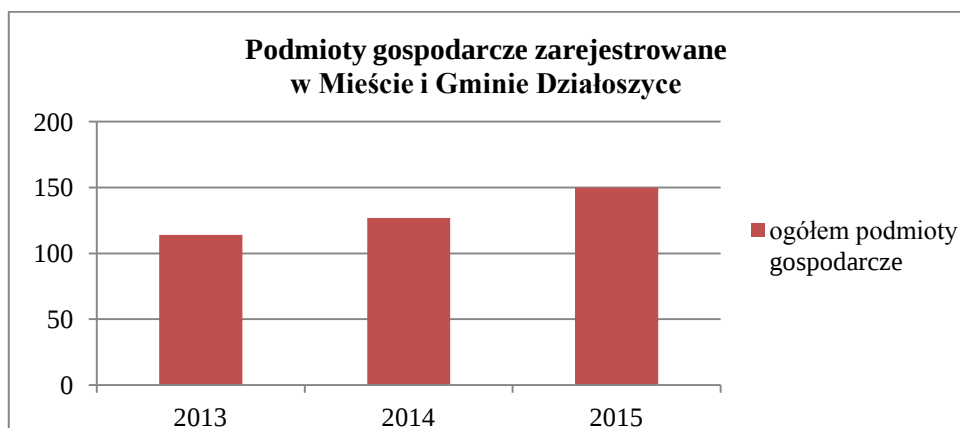
Miejscowość	2014 r.	2015 r.
Miasto Działoszyce	5	1
Biedrzykowice	1	1
Bronocice	-	-
Bronów	-	-
Chmielów	-	-
Dębiany	1	-
Dębowiec	-	-
Dziekanowice	1	2
Dziewięczyce	-	-
Dzierążnia	2	-
Gaik	-	-
Iżykowice	-	-
Jakubowice	-	-
Januszowice	-	-
Jastrzębniki	-	1
Ksawerów	1	-
Kujawki	1	1
Kwaszyn	-	-

Miejscowość	2014 r.	2015 r.
Lipówka	-	-
Marianów	-	-
Newiatrowice	1	-
Opatkowice	-	-
Pierocice	-	-
Podrózie	-	-
Sancygniów	2	-
Stępocice	-	-
Sudół	-	-
Sypów	1	-
Szczotkowice	-	-
Szyszczyce	-	-
Świerczyna	-	-
Teodorów	-	-
Wola Knyszyńska	1	-
Wolica	-	-
Wymysłów	-	-
Zagaje Dębiańskie	-	-
Zagórze	-	1
Razem	17	7

Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Komisariatu Policji w Działoszycach

4.2. Sfera gospodarcza

Duża część mieszkańców Miasta i Gminy Działoszyce utrzymuje się dzięki zatrudnieniu w rolnictwie oraz w Urzędzie Miasta i Gminy i jej jednostkach podległych, a także w placówkach zdrowotnych i oświatowych. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Mieście i Gminie Działoszyce wzrasta.

Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Działoszyce

Tabela 10. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarcze w Mieście i Gminie Działoszyce

Miejscowość	2013		2014		2015	
	Zarejestrowane	Wyrejestrowane	Zarejestrowane	Wyrejestrowane	Zarejestrowane	Wyrejestrowane
Miasto Działoszyce	11	5	4	5	6	1
Biedrzykowice	-	-	-	-	-	-
Bronocice	-	-	-	-	-	1
Bronów	-	-	-	-	-	-
Chmielów	1	-	-	-	-	-
Dębiany	-	-	-	-	-	-
Dębowiec	-	-	-	-	-	-
Dziekanowice	3	1	1	1	2	-
Dziewięczyce	1	-	1	-	1	-
Dzierążnia	2	-	-	2	3	-
Gaik	1	-	-	-	-	-
Iżkowice	-	-	-	-	1	-
Jakubowice	1	-	-	1	-	-
Januszowice	-	-	-	-	-	-
Jastrzębniki	-	-	2	-	-	-
Ksawerów	1	-	-	-	1	1
Kujawki	-	-	-	-	-	1
Kwaszyn	-	-	-	-	2	-
Lipówka	-	-	-	-	-	-
Marianów	-	-	-	1	-	-
Niewiatrowice	1	-	1	1	-	-
Opatkowice	-	-	1	-	-	-
Pierocice	-	-	-	1	-	-
Podrózie	-	1	-	-	-	-
Sancygniów	-	-	1	-	1	-
Stępocice	-	-	-	-	2	-
Sudół	-	-	-	-	1	-
Sypów	-	-	-	-	-	1
Szczotkowice	-	-	1	-	-	-
Szyszczyce	-	-	-	-	1	-
Świerczyna	-	-	-	-	-	-
Teodorów	-	-	-	-	1	-
Wola Knyszyńska	3	1	3	-	1	-

Miejscowość	2013		2014		2015	
	Zarejestrowane	Wyrejestrowane	Zarejestrowane	Wyrejestrowane	Zarejestrowane	Wyrejestrowane
Wolica	-	-	-	-	-	-
Wymysłów	-	-	-	-	-	-
Zagaje Dębiańskie	-	-	-	-	-	-
Zagórze	-	-	-	-	1	-
Razem:	25	8	15	12	24	5

Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Działoszyce

W 2015 r. liczba wyrejestrowanych przedsiębiorstw zmalała w stosunku do roku 2014 i 2013. Natomiast liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw wzrosła w porównaniu do roku 2014.

4.3. Sfera środowiskowa

Miasto i Gmina Działoszyce ze względu na duże walory przyrodniczo-krajobrazowe została w całości objęta prawną ochroną przyrody. Wschodnia i północno-wschodnia część tego obszaru (1 707 ha – 16,2% powierzchni Miasta i Gminy) położona jest w **otulinie Kozubowskiego Parku Krajobrazowego**, która posiada status obszaru chronionego krajobrazu. Park ten został utworzony głównie z uwagi na konieczność ochrony dużego kompleksu lasów w strefie wododziałowej. Pozostała część Gminy leży w **Miechowsko-Działoszyckim Obszarze Chronionego Krajobrazu**. Głównymi strategicznymi kierunkami ochrony tego obszaru jest przywrócenie I i II stopnia czystości we wszystkich rzekach biorących tu swój początek. Doliny tych rzek stanowią w krajobrazie rolniczym ważne międzyregionalne korytarze ekologiczne.

Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu – znajduje się w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego na obszarze 40 333 ha w obrębie części gmin: Słupia Jędrzejowska, Sędziszów, Wodzisław, Imielno, Michałów i Działoszyce, granicząc od południa z województwem małopolskim, zaś od zachodu z województwem śląskim. Szata roślinna na obszarze Miechowsko-Działoszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu należy do najbardziej interesujących na terenie Niecki Nidziańskiej. Występuje tu wiele gatunków rzadkich i prawnie chronionych roślin. Obszar M-DOChK posiada również duże walory kulturowe. Duża liczba stanowisk archeologicznych z tzw. kurhanami małopolskimi występują w okolicach Brześcia, Dziemierzyc, Moczydła, i Sudółu. Kopiec z epoki brązu znajduje się w Szczotkowicach.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Ostoja Kozubowska – na terenie Gminy Działoszyce znajduje się nieznaczna część Ostoi Kozubowskiej o kodzie PLH260029 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Ostoja Kozubowska. Ostoja obejmuje obszar 4256,8 ha. Obszar położony jest w obrębie Niecki Nidziańskiej w południowo-wschodniej części Garbu Wodzisławskiego. Stanowią go w ponad trzech czwartych rozległe kompleksy leśne o zróżnicowanym

składzie gatunkowym (w niemal równym stopniu mieszane, iglaste i liściaste). Pozostała część obszaru to siedliska rolnicze oraz siedliska łąkowe i zaroślowe. Teren charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą wykształconą na kredowym, pokrytym lessami podłożu. Wzniesienia porożcinane są licznymi dolinkami, jarami i wąwozami. Południowy fragment obszaru stanowią kompleksy podmokłych łąk i pastwisk, porożcinanych licznymi kanałami. Ponad 80% obszaru stanowią lasy, w większości grądy, bory sosnowo-dębowe, fragmenty olsów i łęgów wiązowych, występują także murawy kserotermiczne z roślinnością stepową. Jest to największy kompleks lasów grądowych i łęgowych na obszarze Niecki Nidziańskiej. Płaty roślinności charakteryzują się dużym bogactwem florystycznym, w tym udziałem gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych.

Ponadto na obszarze Miasta i Gminy utworzono dotychczas 6 pomników przyrody:

- ♦ lipa drobnolistna i jesion wyniosły – miejscowość Sancygniów
- ♦ jesion i topola – miejscowość Sancygniów
- ♦ lipa drobnolistna – miejscowość Dzierążnia
- ♦ źródło – miejscowość Sancygniów

4.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

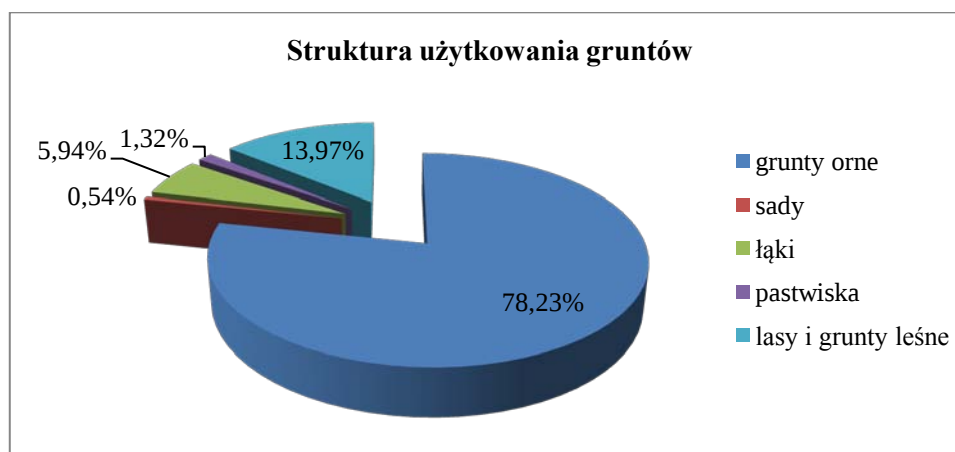
4.4.1. Struktura użytkowania gruntów

Według danych GUS z 2014 r. największą część gruntów – 78,23% powierzchni Miasta i Gminy Działoszyce stanowią grunty orne, tj. 7 111 ha. Wskazuje to na charakter rolniczy Gminy. Następną pod względem wielkości część stanowią lasy i grunty leśne. Związane jest to z istnieniem na całej powierzchni gminy obszarów chronionych, co czyni ją atrakcyjną pod względem przyrodniczym.

Tabela 11. Rodzaje gruntów w Gminie Działoszyce stan na 08.04.2014 r.

Rodzaje gruntów	Powierzchnia	
	ha	%
Grunty orne	7111	78,23%
Sady	49	0,54%
Łąki	540	5,94%
Pastwiska	120	1,32%
Lasy i grunty leśne	1270	13,97%
Powierzchnia ogółem	9090	100%

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Działoszyce na lata 2015-2024

Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Działoszyce

4.4.2. Zasoby mieszkaniowe

Łączne zasoby mieszkaniowe na koniec roku 2014 wyniosły 2 179 mieszkań, w których znajdowało się 8 078 izb, co daje średnio 3-4 izby na jedno mieszkanie. Łączna powierzchnia mieszkań wyniosła wówczas 165 930 m², przy czym powierzchnia jednego mieszkania – 76,15 m². W latach 2012-2014 zasoby mieszkaniowe zwiększyły się o 3 mieszkania. Powierzchnia użytkowa wzrosła o 633 m². Wartości te wskazują na nieznaczną poprawę sytuacji mieszkaniowej na terenie Miasta i Gminy Działoszyce.

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe Miasta i Gminy Działoszyce

Zasoby mieszkaniowe	2012	2013	2014
Mieszkania	2176	2178	2179
Izby	8053	8063	8078
Powierzchnia użytkowa mieszkań	165 297	165 518	165 930

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.5. Sfera techniczna

4.5.1. Sieci przesyłowe

Według danych GUS z sieci kanalizacyjnej korzysta 9,7% ludności Miasta i Gminy, natomiast z sieci wodociągowej 99,9%. Ilość ludności korzystającej z kanalizacji powiększyła się na przestrzeni badanych lat o 379 osób, a ilość korzystających z wodociągu wzrósł o 1 445 osób. Mieszkańcy nie mają dostępu do instalacji gazowej, korzystają wyłącznie z gazu płynnego propan – butan.

Tabela 13. Urządzenia sieciowe w Mieście i Gminie Działoszyce

Kanalizacja	2012	2013	2014
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [os.]	126	95	505
Wodociągi			
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.]	3 771	3 766	5 216
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [m ³]	89300	86700	92500
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]	16,8	16,5	17,7
Korzystający z instalacji w ogólnej liczbie ludności [%]			
Wodociąg	71,2	71,7	99,9
Kanalizacja	2,4	2,8	9,7

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2012-2014 wzrosło zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca, co powoduje zwiększenie dostarczanej ilości wody ogółem do gospodarstw domowych.

4.5.2. Infrastruktura komunikacyjna

Układ komunikacyjny Miasta i Gminy Działoszyce tworzą:

- droga wojewódzka nr 768,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Przez Gminę Działoszyce przebiega droga wojewódzka nr 768 oraz 16 dróg powiatowych, administrowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Pińczowie. Drogi publiczne gminne obsługują lokalne połączenia. Przez obszar Gminy Działoszyce przebiegają 102 drogi publiczne gminne stanowiące uzupełnienie dróg wojewódzkich i powiatowych. Brak jest dróg o zasięgu krajowym.

Diagnoza została sporządzona według dostępnych danych na dzień 31 sierpnia 2016 r.

5. Pogłębiona analiza

5.1. Wnioski z diagnozy sytuacji obszaru

Na podstawie wykonanej diagnozy można scharakteryzować zjawiska kryzysowe występujące na terenie Miasta i Gminy Działoszyce. Poddając analizie wszystkie sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną na terenie Miasta i Gminy Działoszyce rozpoznano następujące problemy:

- ♦ spadek liczby mieszkańców,
- ♦ starzenie się społeczeństwa, na co wskazuje przewaga osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym,
- ♦ duża liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku,
- ♦ wysoki stopień ubóstwa mieszkańców, również bezpośrednio związany z istniejącym bezrobociem na obszarze Miasta i Gminy,
- ♦ wysoki udział kosztów przeznaczanych na świadczenia pomocy społecznej,
- ♦ wzrost patologii społecznych – wzrost liczby wydanych Niebieskich Kart.

5.2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych

Opinia lokalnej społeczności jest istotnym elementem programowania procesu rewitalizacji, gdyż opracowany program w dużej mierze będzie służył interesariuszom rewitalizacji – mieszkańcom, przedsiębiorcom, pracownikom różnych instytucji i organizacji, którzy są bezpośrednimi odbiorcami efektów tego procesu. W ramach konsultacji społecznych na terenie Miasta i Gminy Działoszyce została zorganizowana ankietyzacja, prowadzona przez Urząd Miasta i Gminy Działoszyce oraz spotkanie z mieszkańcami, przedsiębiorcami, pracownikami oświatowymi, pracownikami M-GOPS oraz Urzędu Miasta i Gminy. Podczas prowadzonych spotkań zostały zgłoszone problemy w następujących sferach życia gminy:

W sferze społecznej:

- Problem bezrobocia, którego skutkiem jest wykluczenie społeczne i ubóstwo,
- Nadużywanie alkoholu, co wpływa na przemoc w rodzinie,
- Niż demograficzny i starzenie się społeczeństwa, głównie poprzez migrację młodego pokolenia do większych miejscowości,
- Wąski zakres świadczonych usług medycznych, brak lekarzy specjalistów,
- Przystarzałe zaplecze techniczno-informatyczne placówek oświatowych – stare komputery, brak tablic interaktywnych, brak zatrudnionego informatyka,

- Ograniczona możliwość integracji społecznej przez brak infrastruktury takiej, jak np. plac zabaw, świetlica wiejska.

W sferze bezpieczeństwa gminnego:

- Brak chodników i ścieżek rowerowych,
- Brak oświetlenia w niektórych miejscowościach,
- Brak patroli pieszych przez funkcjonariuszy policji,
- Brak zadaszonych przystanków do dowozu dzieci do szkół.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej:

- Brak możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu i organizowania zajęć na świeżym powietrzu przez brak placów zabaw,
- Brak świetlicy wiejskiej w niektórych miejscowościach z powodu braku środków na budowę lub adaptację istniejących pomieszczeń oraz brak środków na zatrudnienie osób w świetlicach środowiskowych,
- Brak siłowni na świeżym powietrzu na wsiach,
- Brak czyszczenia rowów melioracyjnych, czego efektem są zamulone drogi, zalane łąki, podtopione posesje.

W sferze technicznej:

- Budynki niektórych szkół z terenu gminy wymagają termomodernizacji i generalnych remontów (remont przeciekających dachów, wymiana nieszczelnych okien, ocieplenie, remont łazienek i wymiana przestarzałej sieci C.O.) oraz dobudowy dodatkowych miejsc parkingowych przy szkołach,
- Zły stan techniczny obiektów sakralnych, z powodu braku środków finansowych na remonty,
- Degradacja zabytków, poprzez brak ochrony i monitoringu tych obiektów,
- Brak rowów przy drogach powiatowych,
- Zły stan niektórych dróg gminnych.

W sferze środowiskowej:

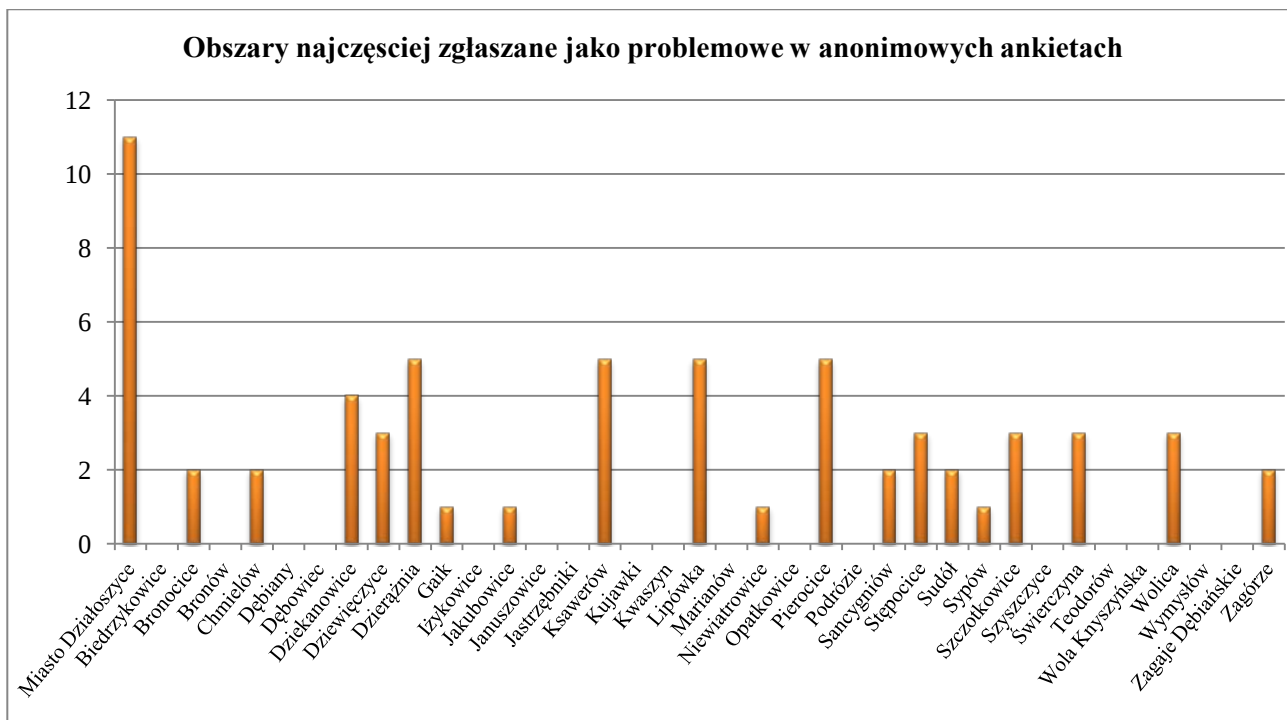
- Azbest na niektórych budynkach mieszkalnych, zbyt wysokie koszty utylizacji,
- Brak zbiorników retencyjnych.

W sferze gospodarczej:

- Brak zakładów i przedsiębiorstw oferujących miejsca pracy,
- Brak przetwórnictwa owoców i warzyw,
- Brak planu w kierunku rozwoju gospodarczego Miasta i Gminy.

W opinii mieszkańców powodem istniejących problemów jest brak funduszy własnych Miasta i Gminy na realizację działań wpływających na poprawę sytuacji. Rozwiązanie problemów mogłoby przynieść postaranie się o dotacje zewnętrzne.

Kolejną formą konsultacji była ankietyzacja, która również pozwoliła na rozpoznanie problemów na obszarze Miasta i Gminy Działoszyce oraz przewidywanych kierunków rewitalizacyjnych. Mieszkańcy mieli możliwość wypowiedzenia się w anonimowych ankietach na temat sytuacji w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Badaniu poddano 2% ludności Miasta i Gminy.

Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z anonimowych ankiet

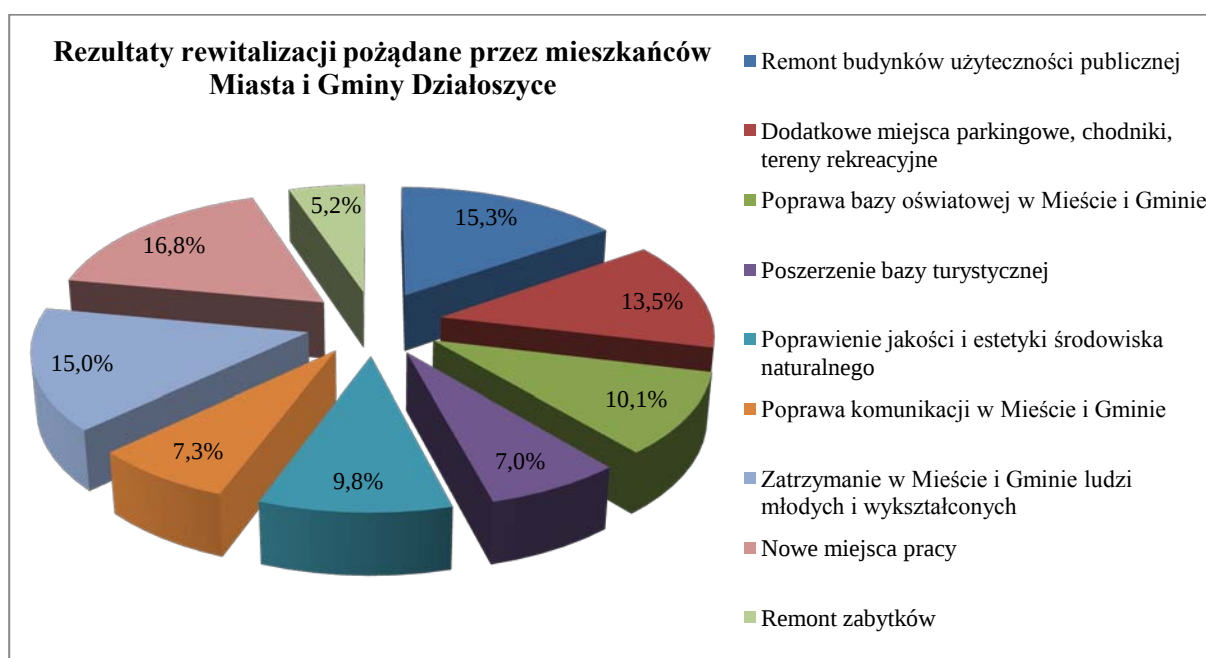
W ankietach mieszkańcy najczęściej wymieniali Miasto Działoszyce za obszar najbardziej dotknięty zjawiskami kryzysowymi. Wobec terenu miasta według mieszkańców należałoby podjąć działania rewitalizacyjne, mające na celu poprawę sytuacji na terenie całej gminy. Działoszyce zostały wskazane przez 13% ankietowanej społeczności Miasta i Gminy. Potrzeba rewitalizacji pozostałych miejscowości była wskazywana w wartości od 0% do 6% przypadającej na poszczególną miejscowość.

Według mieszkańców Miasta i Gminy problemy występują głównie w sferze gospodarczej. Problemami stanowiącymi poważne zagrożenie dla sytuacji na wskazanym obszarze są brak potencjalnych inwestorów i niski stopień przedsiębiorczości. Problemami mającymi znaczny wpływ na środowisko są głównie problemy społeczne, takie jak niekorzystne procesy demograficzne, czyli migracje, niski przyrost naturalny i starzenie się społeczeństwa, słaba integracja lokalnej społeczności oraz wąski zakres świadczonych usług medycznych. Mieszkańcy obszaru Miasta i Gminy wskazali również wiele innych istniejących problemów w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Wśród nich na największą uwagę zasługują bezrobocie

i ubóstwo mieszkańców, wzrost przestępczości, niski poziom wykształcenia, niska jakość budynków użyteczności publicznej, m. in. szkół, obiektów przeznaczonych na rozwój kulturowy i twórczy mieszkańców, co w dużej mierze wpływa na niski poziom uczestnictwa w życiu kulturowym i społecznym mieszkańców, nieurządzone tereny zieleni miejskiej, rekreacyjne i wypoczynkowe, brak zastosowań nowych technologii w zakresie ochrony środowiska, przez niezastosowanie termomodernizacji i odnawialnych źródeł energii, słaba jakość sieci komunikacyjnej na terenie Miasta i Gminy, brak dostatecznej ilości miejsc parkingowych, mała dostępność obiektów dziedzictwa kulturowego dla turystów. Problemami które mają niewielki wpływ na środowisko to problem gospodarki odpadami i dzikich wysypisk śmieci.

Według opinii lokalnej społeczności Miasta i Gminy Działoszyce działaniami, jakie należy podjąć w celu zniwelowania problemów są:

- utworzenie nowych miejsc pracy,
- stworzenie lub modernizacja istniejących świetlic wiejskich, w celu integracji lokalnej społeczności,
- modernizacja terenów rekreacyjnych,
- budowa chodników i modernizacja dróg.

Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z anonimowych ankiet

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy za pożądane rezultaty rewitalizacji najczęściej wskazywali utworzenie nowych miejsc pracy, zatrzymanie w Mieście i Gminie ludzi młodych i wykształconych, remont budynków użyteczności publicznej oraz urządzenie dodatkowych miejsc parkingowych, chodników i terenów rekreacyjnych.

5.3. Analiza wskaźników zjawisk kryzysowych

Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego posłużono się analizą wskaźnikową. Wskaźniki zostały dobrane tak, aby w adekwatny sposób zobrazowały sytuację poszczególnych miejscowości z terenu Miasta i Gminy Działoszyce. Wyznaczone zostały w oparciu o dane zebrane do diagnozy obszaru. Na podstawie wartości dla poszczególnych miejscowości zostały obliczone średnie wartości wskaźników dla całego terenu Miasta i Gminy. Przekroczenie średniej dla danego zjawiska na terenie miejscowości powodowało zaklasyfikowanie jej jako potencjalny obszar kryzysowy, a nagromadzenie takich zjawisk skutkowało przyjęciem miejscowości jako obszar zdegradowany. W poniższej tabeli zostały przedstawione wskaźniki, których koncentracja potwierdza sytuację kryzysową na terenie Miasta i Gminy Działoszyce.

Tabela 14. Zestawienie uzyskanych wartości wskaźników wraz ze średnią dla Miasta i Gminy Działoszyce

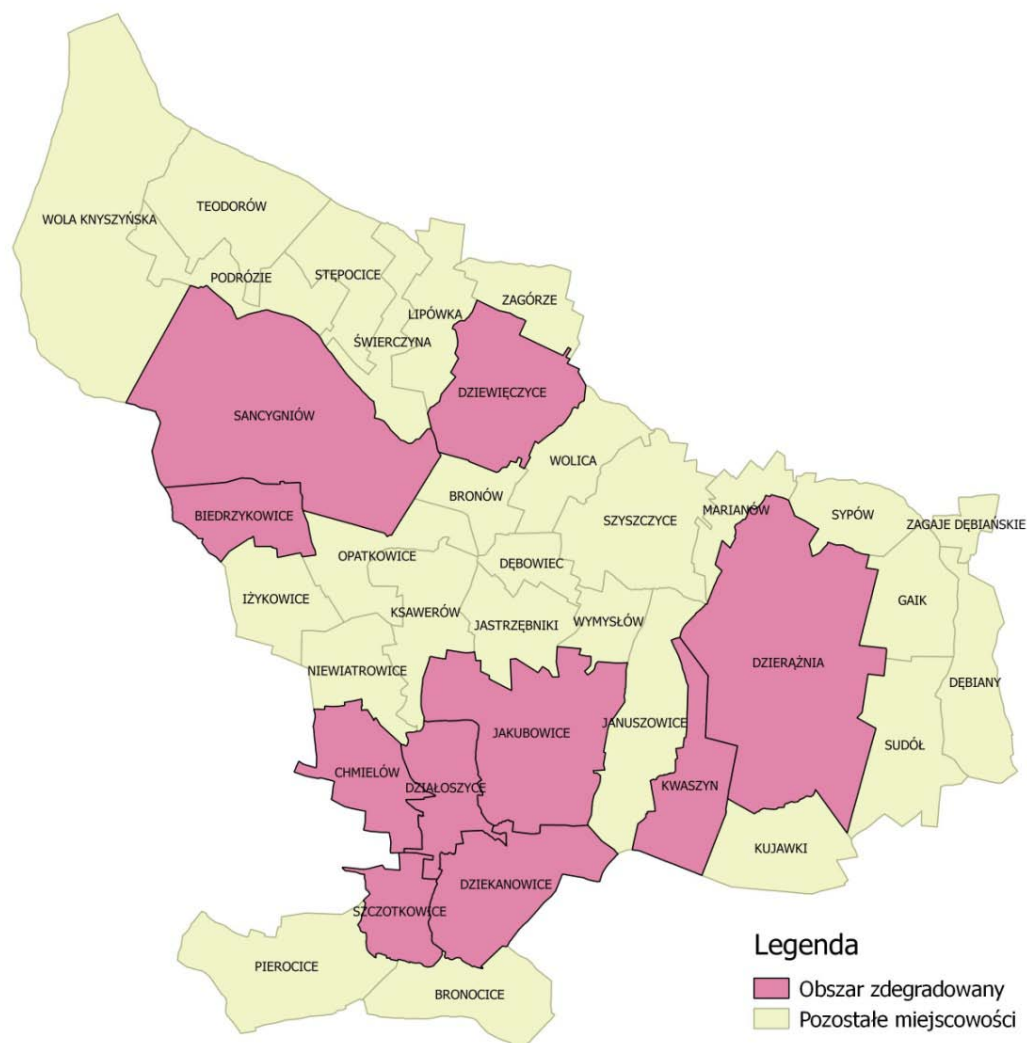
Miejscowość	Odsetek osób, którym zrealizowano świadczenia pomocy społecznej w danej miejscowości	Odsetek udzielonych świadczeń z powodu ubóstwa	Odsetek udzielonych świadczeń z powodu bezrobocia	Odsetek osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności	Odsetek osób pobierających zasiłki stałe	Odsetek udzielonych świadczeń z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby	Odsetek popełnionych przestępstw	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych
Miasto Działoszyce	45,42%	12,22%	13,65%	2,57%	32,69%	7,94%	14%	1
Biedrzykowice	3,05%	0,81%	1,02%	0,23%	0,00%	0,41%	14%	0
Bronocice	0,41%	0,00%	0,00%	0,06%	0,00%	0,00%	0%	1
Bronów	0,41%	0,20%	0,20%	0,00%	0,00%	0,00%	0%	0
Chmielów	2,85%	1,02%	0,61%	0,29%	3,85%	0,41%	0%	0
Dębiany	1,63%	0,00%	0,61%	0,19%	0,00%	0,00%	0%	0
Dębowiec	1,02%	0,41%	0,20%	0,10%	1,92%	0,20%	0%	0
Dzieskanowice	5,70%	2,04%	1,83%	0,35%	5,77%	0,81%	29%	0
Dziewięczyce	4,07%	1,02%	1,02%	0,35%	5,77%	0,20%	0%	0
Dzierążnia	4,28%	1,83%	0,81%	0,50%	1,92%	0,81%	0%	0
Gaik	0,41%	0,00%	0,00%	0,13%	0,00%	0,20%	0%	0
Iżykowice	0,61%	0,00%	0,00%	0,15%	0,00%	0,20%	0%	0
Jakubowice	3,46%	0,81%	0,61%	0,21%	5,77%	0,81%	0%	0
Januszowice	1,02%	0,61%	0,41%	0,12%	1,92%	0,00%	0%	0
Jastrzębniki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	14%	0
Ksawerów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0%	1
Kujawki	0,41%	0,00%	0,00%	0,08%	1,92%	0,20%	14%	1
Kwaszyn	3,67%	1,02%	0,61%	0,33%	1,92%	0,61%	0%	0
Lipówka	0,20%	0,00%	0,20%	0,13%	0,00%	0,00%	0%	0
Marianów	0,20%	0,00%	0,20%	0,06%	0,00%	0,00%	0%	0
Niewiatrowice	1,22%	0,41%	0,00%	0,08%	3,85%	0,20%	0%	0
Opatkowice	0,20%	0,00%	0,00%	0,08%	1,92%	0,00%	0%	0
Pierocice	2,85%	1,02%	0,61%	0,17%	1,92%	0,61%	0%	0
Podróżie	0,61%	0,20%	0,20%	0,02%	1,92%	0,00%	0%	0
Sancygniów	4,48%	1,22%	2,04%	0,54%	5,77%	0,61%	0%	0
Stępcice	2,04%	0,61%	1,02%	0,21%	1,92%	0,00%	0%	0

Miejscowość	Odsetek osób, którym zrealizowano świadczenia pomocy społecznej w danej miejscowości	Odsetek udzielonych świadczeń z powodu ubóstwa	Odsetek udzielonych świadczeń z powodu bezrobocia	Odsetek osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności	Odsetek osób pobierających zasiłki stałe	Odsetek udzielonych świadczeń z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby	Odsetek popełnionych przestępstw	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych
Sudół	0,61%	0,20%	0,20%	0,10%	1,92%	0,00%	0%	0
Sypów	0,61%	0,00%	0,20%	0,06%	3,85%	0,20%	0%	1
Szczotkowice	3,87%	1,63%	1,22%	0,29%	7,69%	0,00%	0%	0
Szyszczyce	0,81%	0,20%	0,00%	0,12%	0,00%	0,00%	0%	0
Świerczyna	0,61%	0,00%	0,20%	0,13%	0,00%	0,20%	0%	0
Teodorów	2,24%	0,41%	0,41%	0,15%	3,85%	0,41%	0%	0
Wola Knyszyńska	0,41%	0,00%	0,20%	0,19%	1,92%	0,00%	0%	0
Wolica	0,41%	0,00%	0,00%	0,04%	0,00%	0,00%	0%	0
Wymysłów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0%	0
Zagaje Dębiańskie	0,20%	0,00%	0,00%	0,04%	0,00%	0,20%	0%	0
Zagórze	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	14%	0
Średnia:	2,70%	0,75%	0,77%	0,22%	2,70%	0,41%	2,70%	0

Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Działoszyce

Za obszar zdegradowany został przyjęty teren, na którym występuje ponad połowa czynników kryzysowych. Biorąc pod uwagę to kryterium obszarem zdegradowanym na terenie Miasta i Gminy Działoszyce jest miasto Działoszyce oraz sołectwa: Biedrzykowice, Chmielów, Dziekanowice, Dziewięczyce, Dzierążnia, Jakubowice, Kwaszyn, Sancygniów, Szczotkowice.

Podczas delimitacji obszarów kryzysowych kierowano się zasadą, iż jako obszar zdegradowany przyporządkowane zostanie sołectwo pod warunkiem zidentyfikowania w jego granicach zjawisk kryzysowych. W myśl tej zasady zidentyfikowano dziesięć sołectw wykazujących cechy obszaru zdegradowanego, a biorąc pod uwagę ich wspólne granice wydzielono trzy podobszary zdegradowane.

Mapa nr 2. Mapa obszaru zdegradowanego Miasta i Gminy Działoszyce

Koncentracja zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Działoszyce ma miejsce na trzech obszarach nieposiadających ze sobą wspólnych granic. Pierwszym obszarem jest teren sołectw Sancygniów, Biedrzykowice i Dzierążnia, kolejnym Dzierążnia i Kwaszyn. Ostatnim, największym obszarem zdegradowanym jest teren miasta Działoszyce oraz sąsiednich sołectw Chmielów, Jakubowice, Dziekanowice i Szczotkowice. Obszar zdegradowany stanowi 40% powierzchni całej gminy.

5.4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

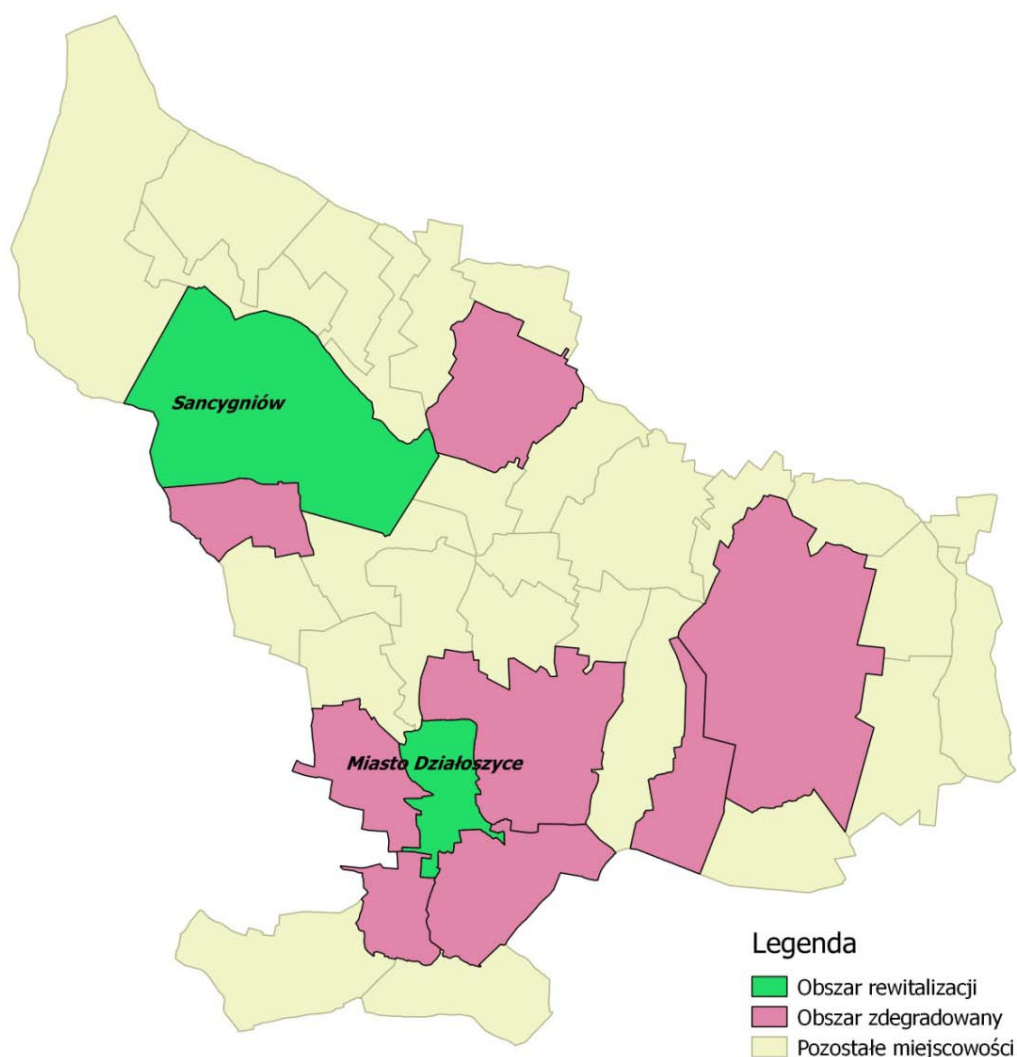
Obszar rewitalizacji Miasta i Gminy Działoszyce został wyznaczony w oparciu o analizę wskaźnikową, opinię mieszkańców zebraną na zorganizowanym spotkaniu oraz wyniki ankietyzacji.

Według Wytycznych obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% całej powierzchni Miasta i Gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% ludności tego terenu. Delimitacja obszarów zdegradowanych w największym stopniu miała znaczenie przy wyborze obszaru rewitalizacji. Duży wpływ na tę decyzję posiadały również wskazania lokalnej społeczności podczas

konsultacji społecznych. Podsumowując wszystkie przeanalizowane aspekty wyznaczono dwa podobszary rewitalizacji:

- o I podobszar rewitalizacji – *Miasto Działoszyce*
- o II podobszar rewitalizacji – *Sancygniów*

Podobszary te cechują się nagromadzeniem problemów w sferze społecznej. Potrzeba zmian na tych terenach została wskazana przez mieszkańców w ankietach. Obszary te zostały wzięte pod uwagę również ze względu na uzasadnioną konieczność poprawy sytuacji z powodu znacznego wpływu dla rozwoju lokalnego lub funkcjonowania Miasta i Gminy.

Mapa nr 3. Podobszary rewitalizacji Miasta i Gminy Działoszyce

6. Założenia procesu rewitalizacji

6.1. Charakterystyka terenów przyjętych do rewitalizacji

Pierwszym podobszarem przyjętym do rewitalizacji jest Miasto Działoszyce. Obszar ten wykazuje się największą koncentracją czynników kryzysowych ze wszystkich zdegradowanych miejscowości gminy. W granicach miasta mieszka najwięcej osób pobierających świadczenia pomocy społecznej oraz pobierających zasiłki stałe. Ponadto Działoszyce stanowią centrum administracyjne gminy oraz na terenie tego miasta zlokalizowane są zabytki architektoniczne: kościół p.w. św. Trójcy oraz ruiny synagogi. Z uwagi na koncentrację problemów w tak ważnym ośrodku gminy obszar miasta został przeznaczony do rewitalizacji w całości. Działania, jakie zamierza się podjąć na podobszarze rewitalizacji *Miasto Działoszyce* są przede wszystkim nakierunkowane na sferę społeczną, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną.

Na terenie Działoszyce istnieje niska estetyka zabudowy, występuje chaos przestrzenny oraz niewystarczająca ilość terenów zieleni urządzonej. Ponadto problem stanowi brak zagospodarowania terenów istotnych dla lokalnej społeczności, jak Plac Targowy, tereny wokół obiektów zabytkowych. Budynki użyteczności publicznej na terenie miasta są w bardzo złym stanie, dodatkowo bardzo widoczne są bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych i starszych. Ponadto w sferze społecznej zauważalny jest niski poziom życia kulturalnego mieszkańców. Na tym podobszarze planuje się koncentrację działań mających na celu głównie poprawę estetyki publicznej, jak również podniesienie jakości życia mieszkańców, poprzez redukcję bezrobocia, walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W celu wspierania integracji społecznych przeprowadzone zostanie urządzenie terenu wokół świetlicy miejskiej, która stanowi miejsce spotkań lokalnej społeczności. Zagospodarowane zostaną tereny zielone i rekreacyjne oraz urządzona zielen miejska w Rynku. Wykonane zostaną termomodernizacje budynków użyteczności publicznej, a w pierwszej kolejności budynku Zespołu Szkół. Kolejnymi działaniami w sferze poprawy estetyki miasta będą takie działania jak zagospodarowanie Placu Targowego, rewitalizacja kościoła oraz modernizacja dróg lokalnych.

Realizacja wymienionych działań przyczyni się do ożywienia przestrzeni publicznej, pojawienia się miejsc odpoczynku i aktywnego spędzania czasu. Zagospodarowane zostaną miejsca spotkań oraz tereny przestrzeni zielonej w mieście. Poprawią się warunki zamieszkania i stan techniczny budynków, wpływając na estetykę otoczenia i polepszenie jakości przestrzeni publicznych, rozwój działalności kulturalnej, edukacyjnej i turystycznej.

Zdjęcie 1. Budynek Miejsko-Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej

Zdjęcie 2. Przedszkole w Działoszycach

Zdjęcie 3. Plac Targowy w Działoszycach

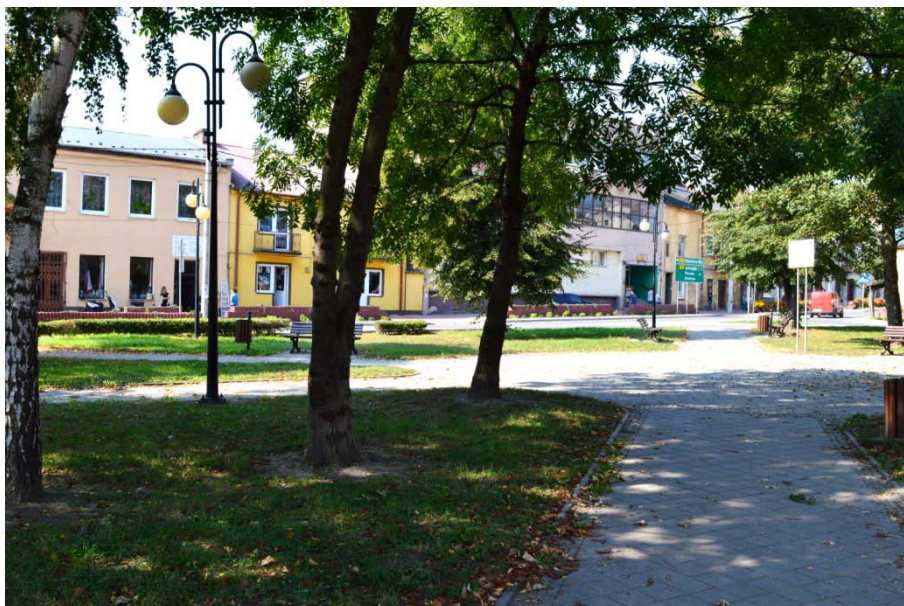
Zdjęcie 4. Zespół Szkół w Działoszycach

Zdjęcie 5. Kościół p.w. św. Trójcy w Działoszycach

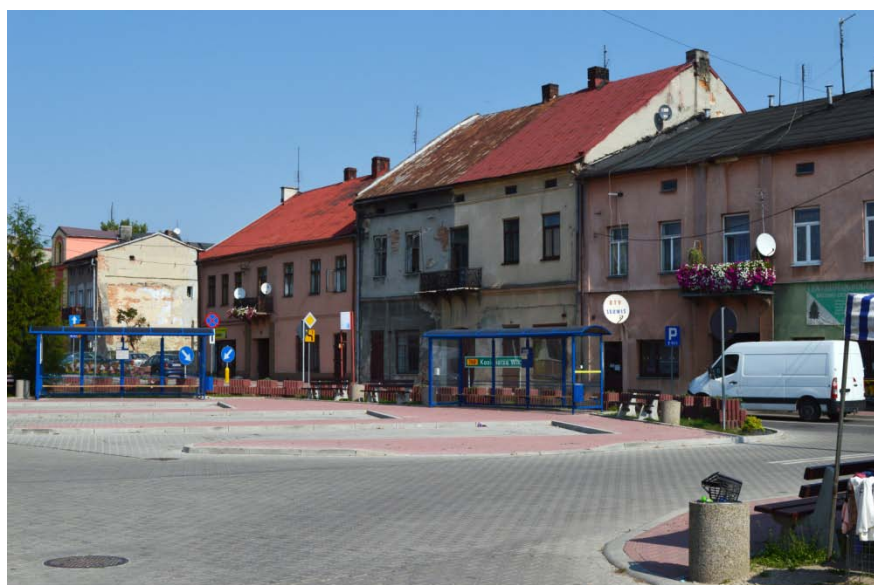
Zdjęcie 6. Zabytkowa Synagoga w Działoszycach

Zdjęcie 7. Rynek w Działoszycach

Zdjęcie 8. Stan niektórych budynków w Działoszycach

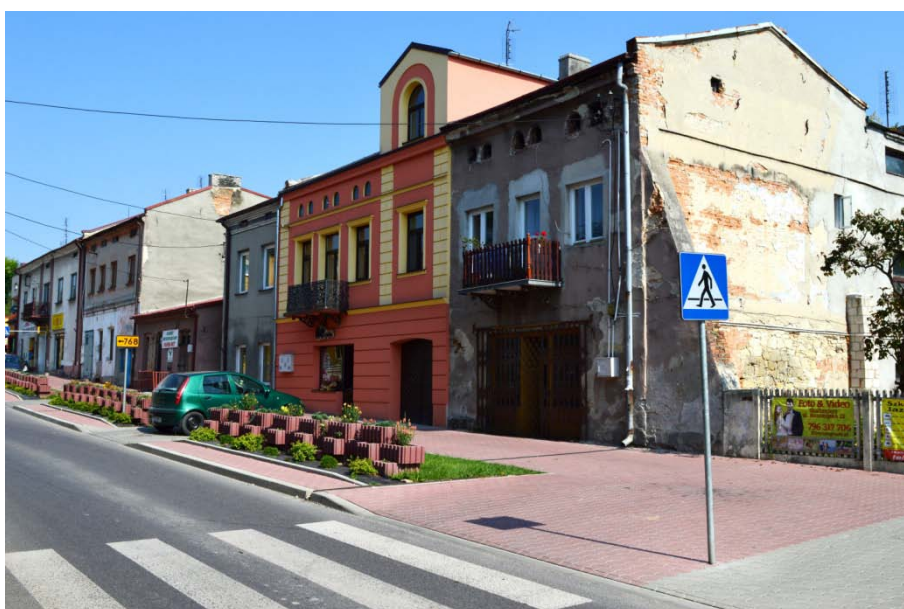
Zdjęcie 9. Przystanek BUS w Działoszycach

Zdjęcie 10. Stan niektórych budynków w Działoszycach

Zdjęcie 11. Stan niektórych budynków w pobliżu Rynku w Działoszycach

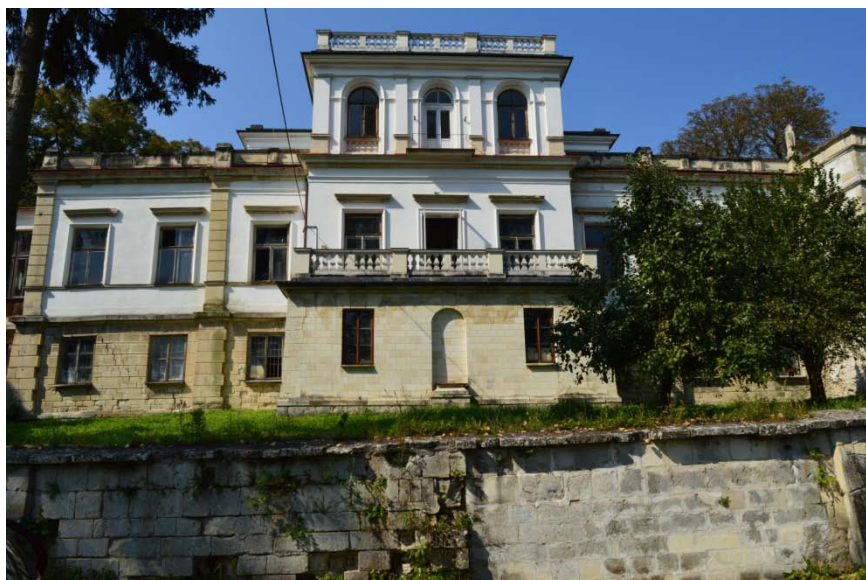

Zdjęcie 12. Stan niektórych budynków w pobliżu Rynku w Działoszycach

Drugim podobszarem rewitalizacji jest miejscowość Sancygniów. Teren ten odznacza się dużą koncentracją czynników kryzysowych w sferze społecznej. Szczególnym problemem obszaru Sancygniowa jest udział osób pobierających zasiłki stałe oraz wysoki odsetek osób bezrobotnych. W przypadku tego podobszaru zaplanowano rewitalizację zabytkowego kościoła p.w. św. Piotra i Pawła, który jest ważny dla kształtowania poczucia kulturowego mieszkańców sołectwa. Ważnym zabytkiem na terenie Sancygniowa jest również Zespół Pałacowy. Ponadto planuje się urządzenie terenów rekreacyjnych i sportowych, jak np. plac zabaw oraz zagospodarowanie terenów wokół świetlicy wiejskiej. Realizacja działań wpłynie na poprawę przestrzeni publicznej, co przyczyni się do kreowania pozytywnego wizerunku obszaru. Poprawią się warunki rozwoju i nastąpi ożywienie obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.

Zdjęcie 13. Kościół p.w. św. Piotra i Pawła w Sancygniowie wraz z otoczeniem

Zdjęcie 14. Zespół Pałacowy w Sancygniowie

Zdjęcie 15. Brama prowadząca do Zespołu Pałacowego w Sancygniowie

6.2. Wizja obszaru Miasta i Gminy

Rewitalizacja będzie skupiona głównie w wyznaczonych granicach obszaru rewitalizacji. Docelowo wpływ tego procesu ma być odczuwalny na całym obszarze Miasta i Gminy. Całościowa odnowa zostanie osiągnięta poprzez zintegrowanie kompleksowych działań w obrębie mniejszej jednostki w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej. Działanie to zagwarantuje pełną rewitalizację obszaru, która pozytywnie wpłynie na jakość życia wszystkich interesariuszy. Biorąc pod uwagę wszystkie aspekty programowania procesu rewitalizacji, sformułowano wizję obszaru Miasta i Gminy Działoszyce:

Miasto i Gmina Działoszyce dąży do zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz wykorzystuje ten potencjał do rozwoju społecznego i gospodarczego. To również bezpieczne miejsce, w którym warto mieszkać, kształcić się i wypoczywać.

6.3. Cele i kierunki działań rewitalizacji

W celu osiągnięcia założonej wizji obszaru zostały określone cele i kierunki działań rewitalizacyjnych. Wyznaczone cele mają za zadanie ograniczyć lub wyeliminować występowanie negatywnych zjawisk na zdegradowanym obszarze, dlatego zostały opracowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu obszaru Miasta i Gminy w różnych sferach życia mieszkańców, konsultacji społecznych oraz ankietyzacji lokalnej społeczności. Określone w drodze analizy cele rewitalizacji będą mieć wpływ na ograniczenie zjawisk kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Głównym celem rewitalizacji Miasta i Gminy Działoszyce jest:

Polepszenie poziomu życia i funkcjonowania na terenie Miasta i Gminy Działoszyce poprzez poprawę estetyki przestrzeni lokalnej i modernizację obiektów użyteczności publicznej.

Osiągnięcie głównego celu rewitalizacji będzie wspomagane przez realizację celów uzupełniających i określonych kierunków działań w ramach danego celu uzupełniającego, w sferach społecznej, gospodarczej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej.

1. SFERA SPOŁECZNA

CEL 1.1. Wspieranie aktywności dzieci i młodzieży z terenu MiG

- Rozszerzenie propozycji na aktywne spędzanie czasu wolnego
- Organizacja zajęć kreatywnych w świetlicach wiejskich
- Budowa i urządzenie placów zabaw
- Rozszerzenie oferty dodatkowych zajęć sportowych przez szkoły

CEL 1.2. Wzrost jakości edukacji

- Polepszenie dostępu i jakości zajęć przedszkolnych
- Podniesienie jakości placówek oświatowych poprzez ich modernizację
- Wsparcie szkół ze strony organów wyższego szczebla, poprzez realizację projektów krajowych i unijnych, mających na celu podniesienie efektów kształcenia

CEL 1.3. Rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców MiG

- Urządzenie terenów rekreacyjnych, sportowych i kulturowych
- Modernizacja Centrum Kultury
- Rozszerzenie bazy bibliotecznej

CEL 1.4. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego

- Kontrola punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania prawa
- Zatrudnienie specjalistów udzielających pomocy w walce z uzależnieniami
- Organizacja kampanii w szkołach na temat negatywnego oddziaływania alkoholu i narkotyków na organizm człowieka

2. SFERA GOSPODARCZA

CEL 2.1. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych

- Organizacja szkoleń i staży dla osób bezrobotnych
- Przeprowadzenie serii spotkań z doradcami zawodowymi
- Kierowanie osób bezrobotnych na kursy mające na celu naukę nowego zawodu

CEL 2.2. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców MiG

- Pomoc w uzyskaniu dotacji na założenie działalności gospodarczej
- Wydzielenie terenów pod inwestycje
- Promowanie terenu MiG jako dogodnego miejsca do lokalizacji inwestycji

CEL 2.3. Poszerzenie oferty turystycznej regionu

- Odnowa i modernizacja zabytków
- Rozszerzenie bazy noclegowej i gastronomicznej
- Promocja obszarów najcenniejszych przyrodniczo
- Utworzenie publicznej infrastruktury turystycznej

3. SFERA TECHNICZNA

CEL 3.1. Poprawa funkcjonalności przestrzeni

- Modernizacja dróg lokalnych
- Urządzenie lub przebudowa terenów miejskich, istotnych dla lokalnej społeczności, takich jak np. Plac Targowy

CEL 3.2. Poprawa efektywności energetycznej

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
- Wymiana pieców węglowych na pompy ciepła

4. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

CEL 4.1. Zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego MiG

- Rewitalizacja obiektów sakralnych
- Odnowa najciekawszych obiektów, takich jak np. Pałac w Sancygniowie

CEL 4.2. Ochrona terenów naturalnych MiG

- Zagospodarowanie terenów wokół świetlic wiejskich
- Odnowa parków
- Urządzenie innych terenów zielonych

7. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

7.1. Projekty przyjęte do realizacji na terenie Miasta i Gminy

Na podstawie wyników diagnozy, ankietyzacji i konsultacji społecznych określono cele rewitalizacji i kierunki działań. W ramach założonych celów ustalono odpowiednie działania, mające na celu wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Zaplanowano odpowiednie projekty twarde i miękkie, których realizacja przyczyni się do poprawy sytuacji na terenie rewitalizacji. Poniżej przedstawiono listę projektów przyjętych do realizacji na lata 2016-2023 z podziałem na projekty kluczowe, głównie o charakterze inwestycyjnym, skupiające się na obszarze rewitalizacji oraz projekty uzupełniające, obejmujące cały obszar Miasta i Gminy, skupione przede wszystkim na sferze społecznej. Wartość poniższych projektów została oszacowana.

7.1.1. Projekty kluczowe

Lista projektów kluczowych, o charakterze inwestycyjnym:

Projekt nr 1	
Obszar rewitalizowany	I podobszar rewitalizacji – Miasto Działoszyce
Tytuł projektu	<i>Przebudowa i zagospodarowanie placu targowego wraz z terenem przyległym</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	Plac targowy zlokalizowany w Działoszycach wymaga całościowej modernizacji. Istniejące wiaty targowe są w bardzo złym stanie i wymagają remontu, podobnie jak ogrodzenie placu. Wymagana jest również modernizacja powierzchni asfaltowej. Ponadto na placu i terenie przyległym brakuje dostatecznego oświetlenia.
Zakres prac	1. Sporządzenie wymaganej dokumentacji 2. Wykonanie działań związanych z realizacją w/w projektu, tj.: - Utwardzenie powierzchni placu - Budowa ogrodzenia wokół całego placu - Montaż wiat targowych - Montaż oświetlenia placu targowego 3. Zakończenie realizacji projektu i jego odbiór
Oczekiwane rezultaty	Realizacja projektu wpłynie na polepszenie estetyki przestrzeni publicznej. W efekcie miasto otrzyma zagospodarowany plac targowy, wzbogacony o wiaty oraz z wymaganym ogrodzeniem i oświetleniem.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna

Projekt nr 1	
Szacunkowy koszt	Wartość robót brutto: 800 000,00 zł Koszt opracowania dokumentacji brutto: 10 000,00 zł
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2017-2020
Wskaźniki	Wzrost liczby osób korzystających z placu targowego
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce

Projekt nr 2	
Obszar rewitalizowany	I podobszar rewitalizacji – Miasto Działoszyce
Tytuł projektu	<i>Przebudowa budynku Zespołu Szkół w Działoszycach w celu urządzenia przedszkola i placu zabaw</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	Budynek Zespołu Szkół w Działoszycach jest w złym stanie technicznym. Obiekt wymaga całościowej modernizacji, głównie wewnątrz budynku. Otoczenie Szkoły nie jest odpowiednio zagospodarowane – brak ogrodzenia, placu zabaw, dróg pożarowych oraz odpowiedniego parkingu.
Zakres prac	1. Sporządzenie wymaganej dokumentacji projektowej 2. Realizacja działań związanych z przedmiotowym projektem: - Modernizacja wnętrza budynku Szkoły - Wykonanie elewacji - Budowa parkingu - Modernizacja dróg wewnętrznych o regulację nawierzchni utwardzonych i poszerzenia pod drogi pożarowe - Budowa placu zabaw wraz z ogrodzeniem - Przebudowa i adaptacja części pomieszczeń szkoły na przedszkole - Wymiana instalacji elektrycznej, wodociągowej, wentylacyjnej i kanalizacyjnej, 3. Zakończenie realizacji projektu i odbiór prac
Oczekiwane rezultaty	Realizacja projektu przyczyni się do rozbudowy infrastruktury dydaktycznej, co ułatwi dostęp do zajęć przedszkolnych. Poprawi się również bezpieczeństwo w najbliższym otoczeniu placówki.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna
Szacunkowy koszt	Wartość robót budowlanych brutto: 422 489,00 zł

Projekt nr 2	
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2016-2021
Wskaźniki	Wzrost liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym Zwiększenie propozycji zabaw dla dzieci w wieku przedszkolnym
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce, Zespół Szkół w Działoszycach

Projekt nr 3	
Obszar rewitalizowany	I podobszar rewitalizacji – Miasto Działoszyce
Tytuł projektu	<i>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Działoszycach tj. Zespołu Szkół i 2 Domów Nauczyciela</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	Większość budynków użyteczności publicznej na terenie miasta nie zostały zmodernizowane w sposób pozwalający na zmniejszenie zużycia energii oraz ograniczenie emisji CO ₂ . Realizacja tego projektu wpłynie na poprawę środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie zanieczyszczeń emitowanych do otoczenia.
Zakres prac	1. Sporządzenie wymaganej dokumentacji projektowej 2. Realizacja działań związanych z termomodernizacją Zespołu Szkół w Działoszycach: - Modernizacja systemu grzewczego - Modernizacja systemu przygotowania ciepłej wody - Docieplenie przegród zewnętrznych budynku (ścian, stropów, stropodachów) - Ocieplenie ościeży okiennych i drzwiowych styropianem, metodą lekką-mokrą - Remont konstrukcji i pokrycia dachowego - Wymiana okien i drzwi zewnętrznych - Wymiana oświetlenia na energooszczędne - Wymiana instalacji elektrycznej 3. Realizacja działań związanych z termomodernizacją Domu Nauczyciela nr 1: - Modernizacja systemu grzewczego - Docieplenie przegród zewnętrznych budynku (ścian, stropów, stropodachów) - Ocieplenie ościeży okiennych i drzwiowych styropianem, metodą lekką-mokrą - Wymiana okien i drzwi zewnętrznych

Projekt nr 3	
	4. Realizacja działań związanych z termomodernizacją Domu Nauczyciela nr 2: - Modernizacja systemu grzewczego - Docieplenie przegród zewnętrznych budynku (ścian, stropów, stropodachów) - Ocieplenie ościeży okiennych i drzwiowych styropianem, metodą lekką-mokrą - Wymiana okien i drzwi zewnętrznych 5. Odbiór prac i zakończenie realizacji projektu
Oczekiwane rezultaty	W efekcie realizacji projektu w zmodernizowanych budynkach zmniejszą się koszty ogrzewania, jak również zużycie energii. Termomodernizacja będzie sprzyjać również ograniczeniu emisji CO ₂ i wpłynie na ochronę środowiska naturalnego.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna, środowiskowa, techniczna
Szacunkowy koszt	Wartość robót brutto: 2 357 180,38 zł Koszt opracowania dokumentacji brutto: 56 000,00 zł
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2018-2023
Wskaźniki	Zmniejszenie zużycia energii Ograniczenie emisji CO ₂
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce, Zespół Szkół w Działoszycach

Projekt nr 4	
Obszar rewitalizowany	I podobszar rewitalizacji – Miasto Działoszyce
Tytuł projektu	<i>Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy w Działoszycach</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	Tereny wokół świetlicy w Działoszycach nie są odpowiednio zagospodarowane. W celu poprawy estetyki terenu planuje się ułożenie kostki wokół budynku świetlicy.
Zakres prac	1. Sporządzenie niezbędnej dokumentacji 2. Wykonanie prac związanych z zagospodarowaniem terenu wokół świetlicy – utwardzenie kostką brukową 3. Zakończenie realizacji projektu
Oczekiwane rezultaty	Zagospodarowany teren wokół świetlicy poprawi estetykę otoczenia, oraz będzie zachętą do częstszego odwiedzania tego miejsca przez

Projekt nr 4	
	lokalną społeczność.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna, przestrzenno-funkcjonalna
Szacunkowy koszt	Wartość robót brutto: 30 000,00 zł Koszt opracowania dokumentacji brutto: 5 000,00 zł
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2017-2022
Wskaźniki	Wzrost osób odwiedzających świetlicę
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce

Projekt nr 5	
Obszar rewitalizowany	II podobszar rewitalizacji – Sancygniów
Tytuł projektu	<i>Zagospodarowanie terenu i urządzenie zieleni wokół świetlicy w Sancygniowie wraz z urządzeniem placu zabaw</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	Tereny wokół świetlicy w miejscowości Sancygniów nie zostały dotąd zagospodarowane. Otoczenie obiektu nie posiada odpowiedniej infrastruktury, przez to nie jest przystosowane do aktywnego spędzania wolnego czasu przez dzieci. W celu urządzenia tego miejsca planuje się nasadzenia zieleni i budowę placu zabaw.
Zakres prac	1. Sporządzenie niezbędnej dokumentacji 2. Wykonanie prac związanych z realizacją projektu, tj.: - Utwardzenie terenu masą asfaltową - Urządzenie zieleni - Zagospodarowanie otoczenia o małą architekturę - Urządzenie placu zabaw - Odrestaurowanie figury Nepomucena 3. Zakończenie realizacji projektu
Oczekiwane rezultaty	Zagospodarowany teren wokół świetlicy poprawi estetykę otoczenia, a także komfort życia mieszkańców. Będzie również zachętą dla mieszkańców do spędzania czasu z dziećmi na świeżym powietrzu.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna, przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa
Szacunkowy koszt	Wartość robót brutto: 55 000,00 zł Koszt opracowania dokumentacji brutto: 8 000,00 zł

Projekt nr 5	
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2018-2021
Wskaźniki	Wzrost liczby osób odwiedzających świetlicę i plac zabaw
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce

Projekt nr 6	
Obszar rewitalizowany	I podobszar rewitalizacji – Miasto Działoszyce
Tytuł projektu	<i>Zagospodarowanie terenu i urządzenie zieleni w centrum miasta (rynek)</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	Działoszyce stanowią ważny ośrodek dla całej gminy – centrum administracyjne. Rynek jest wizytówką tego miasta, dlatego należy szczególnie zadbać o jego wygląd. Jest to również miejsce, w którym lokalna społeczność spędza swój czas wolny.
Zakres prac	1. Sporządzenie wymaganej dokumentacji projektowej 2. Realizacja działań związanych z przedmiotowym projektem: - Budowa fontanny - Urządzenie zieleni - Montaż oświetlenia - Zagospodarowanie terenu o elementy małej architektury 3. Zakończenie prac nad projektem
Oczekiwane rezultaty	Poprawa jakości terenów miejskich i zwiększenie atrakcyjności wizerunku Miasta i Gminy. Stworzenie reprezentacyjnego miejsca oraz odpowiedniego obszaru do rekreacji i integracji mieszkańców.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna, przestrzenno-funkcjonalna
Szacunkowy koszt	Wartość robót brutto: 120 000,00 zł Koszt opracowania dokumentacji brutto: 12 000,00 zł
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2018-2022
Wskaźniki	Zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z terenów miejskich
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce

Projekt nr 7	
Obszar rewitalizowany	II podobzar rewitalizacji – Sancygniów
Tytuł projektu	<i>Urządzenie terenu rekreacyjno-sportowo-kulturalnego w Sancygniowie</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	W Sancygniowie nie ma urządzonych terenów do aktywnego spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych, jak również turystów. Brak jest obszaru przeznaczonego na odpoczynek oraz integrację mieszkańców na świeżym powietrzu.
Zakres prac	1. Sporządzenie projektu zagospodarowania terenu 2. Urządzenie przestrzeni komunikacyjnej, poprzez budowę parkingu, chodników, oświetlenia 3. Budowa obiektów przeznaczonych do aktywnego spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież – placu zabaw i boiska do gry w piłkę nożną 4. Zagospodarowanie terenu o obiekty, takie jak: altana z grillem, oczko wodne oraz elementy małej architektury 5. Urządzenie zieleni na rewitalizowanym terenie 6. Zakończenie wszystkich prowadzonych prac w ramach przedmiotowego projektu
Oczekiwane rezultaty	Efektem realizacji projektu będzie urządzenie terenu rekreacyjnego, który zostanie wykorzystany jako miejsce wypoczynku dla mieszkańców i turystów, miejsce integracji dzieci i młodzieży oraz jako miejsce organizacji imprez kulturalnych.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna
Szacunkowy koszt	Wartość robót brutto: 1 000 000,00 zł Koszt opracowania dokumentacji brutto: 25 000,00 zł
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2017-2023
Wskaźniki	Wzrost osób korzystających z terenu rekreacyjnego Wzrost liczby dzieci i młodzieży korzystających obiektów sportowych Wzrost liczby imprez kulturalnych organizowanych na terenie miejscowości
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce

Projekt nr 8	
Obszar rewitalizowany	I podobszar rewitalizacji – Miasto Działoszyce
Tytuł projektu	<i>Modernizacja ulicy Stawisko w Działoszycach</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	Stan ulicy Stawisko w Działoszycach jest bardzo zły. Droga ta nie jest utwardzona, nie ma odpowiedniego pobocza. W ramach prac powstanie nowa, asfaltowa nawierzchnia ulicy wraz z chodnikami w celu bezpiecznej komunikacji pieszych.
Zakres prac	1. Sporządzenie projektu modernizacji drogi 2. Budowa jezdni asfaltowej na przedmiotowym odcinku 3. Budowa chodników 4. Odbiór prac i zakończenie realizacji projektu
Oczekiwane rezultaty	Realizacja projektu wpłynie na usprawnienie komunikacji na ulicy Stawisko oraz poprawę bezpieczeństwa na wymienionym odcinku. Wpłynie również na poprawę estetyki tego miejsca.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna, techniczna
Szacunkowy koszt	Wartość robót brutto: 500 000,00 zł Koszt opracowania dokumentacji brutto: 5 000,00 zł
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2018-2020
Wskaźniki	Długość zmodernizowanej drogi
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce

Projekt nr 9	
Obszar rewitalizowany	I podobszar rewitalizacji – Miasto Działoszyce, II podobszar rewitalizacji – Sancygnień
Tytuł projektu	<i>Rewitalizacja obiektów zabytkowych na terenie Miasta i Gminy</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	Na terenie Miasta i Gminy Działoszyce jest niewiele zabytków, które mogłyby gwarantować wzmożony ruch turystyczny. Wykorzystanie potencjału kilku istniejących na obszarze gminy zabytków może wpłynąć na rozwój turystyki. Jednak ich stan techniczny nie jest zadowalający.
Zakres prac	1. Sporządzenie wymaganej dokumentacji projektowej 2. Realizacja działań związanych z przedmiotowym projektem:

Projekt nr 9	
	- Rewitalizacja zabytkowego kościoła w Działoszycach - Rewitalizacja zabytkowego kościoła w Sancygniowie 3. Zakończenie prac w ramach projektu
Oczekiwane rezultaty	Rewitalizacja zabytków przyniesie pozytywne skutki w obszarze kulturowym gminy. Będzie sprzyjać promocji gminy, a co za tym idzie zauważalny będzie wzrost ruchu turystycznego na jej terenie.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna
Szacunkowy koszt	Wartość robót brutto: 1 000 000,00 zł Koszt opracowania dokumentacji brutto: 50 000,00 zł
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2017-2022
Wskaźniki	Wzrost liczby turystów odwiedzających Miasto i Gminę
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce

7.1.2. Projekty uzupełniające

Lista projektów uzupełniających, o charakterze społecznym:

Projekt nr 10	
Obszar rewitalizowany	Miasto i Gmina Działoszyce
Tytuł projektu	<i>Aktywizacja społeczna i integracja osób starszych</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	Na terenie Miasta i Gminy zdiagnozowano zjawisko starzenia się społeczeństwa. W przypadku znaczącej liczby osób starszych należy podjąć działania mające na celu ich aktywizację społeczną, a głównie aktywizację osób samotnych.
Zakres prac	1. Sporządzenie wymaganej dokumentacji i odpowiednich wniosków aplikacyjnych 2. Uaktywnienie osób starszych poprzez organizację zajęć kulturalnych, edukacyjnych i sportowych 3. Organizacja spotkań tematycznych, mających na celu międzypokoleniową wymianę wiedzy i umiejętności 4. Wsparcie zdrowotne osób starszych przez zajęcia w obszarze rehabilitacji ogólnie-zdrowotnej, spotkania z dietetykiem

Projekt nr 10	
	5. Organizacja wycieczek krajoznawczych 6. Zakończenie realizacji projektu
Oczekiwane rezultaty	Realizacja projektu ma na celu wsparcie osób starszych, a w efekcie przyczyni się do odbudowania więzi lokalnych wśród osób starszych oraz integracji międzypokoleniowej.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna
Szacunkowy koszt	Wartość robót brutto: 800 000,00 zł Koszt opracowania dokumentacji brutto: 20 000,00 zł
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2016-2023
Wskaźniki	Osoby, które wezmą udział w zajęciach edukacyjnych Osoby, które wezmą udział w zajęciach zdrowotnych Osoby, które wezmą udział w zajęciach sportowych Osoby, które wezmą udział w wyjazdach kulturalno-turystycznych
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce, GOPS, organizacje pozarządowe

Projekt nr 11	
Obszar rewitalizowany	Miasto i Gmina Działoszyce
Tytuł projektu	<i>Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia na obszarze Miasta i Gminy Działoszyce</i>
Uzasadnienie realizacji projektu	Na obszarze Miasta i Gminy duży problem stanowi bezrobocie we wszystkich grupach wiekowych. Bezrobocie wpływa na zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego, jak również alkoholizm i przemoc.
Zakres prac	1. Sporządzenie wymaganej dokumentacji i odpowiednich wniosków aplikacyjnych 2. Realizacja działań przewidzianych w ramach projektu, tj.: - organizacja staży - organizacja szkoleń podnoszących kompetencje - dotacje bezzwrotne na założenie działalności gospodarczej - wsparcie psychologiczno-doradcze - wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego 3. Zakończenie realizacji projektu
Oczekiwane rezultaty	Realizacja przyczyni się do rozwój przedsiębiorczości na terenie Miasta i Gminy. Projekt wesprze osoby pozostające bez pracy. Podjęcie

Projekt nr 11	
	zatrudnienia przez mieszkańców ograniczy nawarstwianie się zjawiska wykluczenia społecznego.
Oddziaływanie projektu	Sfera: społeczna, gospodarcza
Szacunkowy koszt	Wartość robót brutto: 1 000 000,00 zł Koszt opracowania dokumentacji brutto: 40 000,00 zł
Źródła finansowania	Fundusze Unijne, budżet Miasta i Gminy
Ramy czasowe realizacji	2016-2023
Wskaźniki	Osoby, które podejmą zatrudnienie Osoby, które założą działalność gospodarczą Osoby, które odbyły staże i szkolenia zawodowe
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Działoszyce, Powiatowy Urząd Pracy

7.2. Harmonogram realizacji projektów

W poniższej tabeli przedstawiony został szacunkowy harmonogram realizacji założonych projektów rewitalizacyjnych zaplanowany do roku 2023. Etapowe wdrażanie projektów korzystnie wpływa na rozwój obszaru rewitalizacji i podnosi szansę na trwałą poprawę stanu całej Gminy. Miasto i Gmina Działoszyce nie ma zapewnionego zabezpieczenia finansowego ze środków zewnętrznych w momencie tworzenia programu, dlatego wzięto pod uwagę możliwości dofinansowania z dostępnych Funduszy Europejskich, a przede wszystkim czas, w którym Miasto i Gmina będzie mogła ubiegać się o środki finansowe.

Tabela 15. Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych

NR	TYTUŁ PROJEKTU	OKRES REALIZACJI							
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	<i>Przebudowa i zagospodarowanie placu targowego wraz z terenem przyległym</i>								
2.	<i>Przebudowa budynku Zespołu Szkół w Działoszytach w celu urządzenia przedszkola i placu zabaw</i>								
3.	<i>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Działoszytach tj. Zespołu Szkół i 2 Domów Nauczyciela</i>								

NR	TYTUŁ PROJEKTU	OKRES REALIZACJI							
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
4.	Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy w Działoszytach								
5.	Zagospodarowanie terenu i urządzenie zieleni wokół świetlicy w Sancygniowie wraz z urządzeniem placu zabaw								
6.	Zagospodarowanie terenu i urządzenie zieleni w centrum miasta (rynek)								
7.	Urządzenie terenu rekreacyjno-sportowo-kulturalnego w Sancygniowie								
8.	Modernizacja ulicy Stawisko w Działoszytach								
9.	Rewitalizacja obiektów zabytkowych na terenie Miasta i Gminy								
10.	Aktywizacja społeczna i integracja osób starszych								
11.	Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia na obszarze Miasta i Gminy Działoszyce								

7.3. Możliwe zewnętrzne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych

Miasto i Gmina Działoszyce nie ma zapewnionej wystarczającej ilości środków na realizację wszystkich założonych projektów, dlatego źródłem finansowania, oprócz budżetu własnego będą środki zewnętrzne – krajowe lub zagraniczne. W dużej mierze Miasto i Gmina będzie starać się o dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, jak również z innych, aktualnie realizowanych programów krajowych. Poniżej zostały przedstawione możliwe źródła finansowania projektów przewidzianych w niniejszym Programie Rewitalizacji wraz z informacjami na temat osi priorytetowych, w ramach których można składać wnioski na realizację danego projektu.

Tabela 16. Zewnętrzne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych

NR.	TYTUŁ PROJEKTU	MOŻLIWE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	
PROJEKTY KLUCZOWE			
1.	Przebudowa i zagospodarowanie placu targowego wraz z terenem przyległym	RPO WŚ 2014-2020	Oś priorytetowa 6 Rozwój miast Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich
		PROW 2014–2020	Działanie M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich Poddziałanie 8.2.7.3.4 Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów
2.	Przebudowa budynku Zespołu Szkół w Działoszytach w celu urządzenia przedszkola i placu zabaw	RPO WŚ 2014-2020	Oś priorytetowa 6 Rozwój miast Działanie 6.1 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym Działanie 6.6 Infrastruktura edukacyjna i szkoleniowa Oś priorytetowa 7 Sprawne usługi publiczne Działanie 7.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, Poddziałanie 8.3.1 Upowszechnianie i wzrost jakości edukacji przedszkolnej
3.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Działoszytach tj. Zespołu Szkół i 2 Domów Nauczyciela	RPO WŚ 2014-2020	Oś priorytetowa 3 Efektywna i zielona energia Działanie 3.3 Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym

			Działanie 3.4 Strategia niskoemisyjna, wsparcie zrównoważonej multimedialnej mobilności miejskiej Oś priorytetowa 6 Rozwój miast Działanie 6.1 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym
		POIŚ 2014-2020	Oś Priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki Działanie 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach
4.	<i>Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy w Działoszytach</i>	RPO WŚ 2014-2020	Oś priorytetowa 6 Rozwój miast Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich
		PROW 2014-2020	Działanie M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich Poddziałanie 8.2.7.3.3 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej
5.	<i>Zagospodarowanie terenu i urządzenie zieleni wokół świetlicy w Sancygniowie wraz z urządzeniem placu zabaw</i>	RPO WŚ 2014-2020	Oś priorytetowa 6 Rozwój miast Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich
		PROW 2014-2020	Działanie M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich Poddziałanie 8.2.7.3.3 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej
		POIŚ 2014-2020	Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego
6.	<i>Zagospodarowanie terenu i urządzenie zieleni w centrum miasta (rynek)</i>	RPO WŚ 2014-2020	Oś priorytetowa 6 Rozwój miast Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich

		PROW 2014–2020	Działanie M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich Poddziałanie 8.2.7.3.3 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej
		POIŚ 2014–2020	Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego
7.	<i>Urządzenie terenu rekreacyjno-sportowo-kulturalnego w Sancygniowie</i>	RPO WŚ 2014–2020	Oś priorytetowa 6 Rozwój miast Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich
		PROW 2014–2020	Działanie M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich Poddziałanie 8.2.7.3.3 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej
		POIŚ 2014–2020	Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego
8.	<i>Modernizacja ulicy Stawisko w Działoszytach</i>	RPO WŚ 2014–2020	Oś Priorytetowa 6 Rozwój miast Działanie 6.4 Infrastruktura drogowa Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich
		PROW 2014–2020	Działanie M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich Poddziałanie 8.2.7.3.1 Budowa lub modernizacja dróg lokalnych

9.	Rewitalizacja obiektów zabytkowych na terenie Miasta i Gminy	RPO WŚ 2014-2020	Oś Priorytetowa 4 Dziedzictwo naturalne i kulturowe Działanie 4.4 Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego Oś priorytetowa 6 Rozwój miast Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich
		PROW 2014-2020	Działanie M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich Poddziałanie 8.2.7.3.5 Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE			
10.	Aktywizacja społeczna i integracja osób starszych	Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych 2014-2020	Priorytet I Edukacja osób starszych Priorytet II Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową Priorytet III Partycypacja społeczna osób starszych Priorytet IV Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne)
		RPO WŚ 2014-2020	Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo Działanie 8.2 Aktywne i zdrowe starzenie się
11.	Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia na obszarze Miasta i Gminy Działoszyce	PROW 2014-2020	Działanie M06 – Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej Poddziałanie 8.2.6.3.2 Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej

		RPO WŚ 2014-2020	Oś Priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo Działanie 8.4 Kształcenie ustawiczne osób dorosłych Oś Priorytetowa 9 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem Działanie 9.1 Aktywna integracja zwiększająca szanse na zatrudnienie Działanie 9.3 Wspieranie ekonomii i przedsiębiorczości społecznej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia Oś Priorytetowa 10 Otwarty rynek pracy: Działanie 10.2 Działania na rzecz podniesienia aktywności zawodowej osób powyżej 29 roku życia
		POWER 2014-2020	Oś priorytetowa I Osoby młode na rynku pracy Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe Działanie 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.7 Zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym

8. System zarządzania, wdrażania projektów i monitorowania efektów rewitalizacji

W Programie Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce określono plan działania na lata 2016-2023. Realizacja założeń niniejszego dokumentu umożliwi poprawę stanu całego obszaru Miasta i Gminy. Na ostateczny kształt dokumentu miały wpływ analizy sporządzone przy udziale wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Diagnoza sfery społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej przyczyniła się do opracowania wniosków na temat stanu obszaru. Konsultacje społeczne wpłynęły na trafniejsze zaplanowanie działań, wspierających wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Aby działania opisane w Programie Rewitalizacji zostały konsekwentnie wdrożone, opracowano również system realizacji założeń programu.

Osobą zarządzającą wdrażaniem Programu Rewitalizacji jest Burmistrz Miasta i Gminy Działoszyce. W celu współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy rewitalizacji, a w szczególności społecznością zamieszkującą obszary rewitalizacji na czas przygotowania programu i realizacji jego założeń został powołany Zespół ds. Rewitalizacji. Jest to społeczny organ konsultacyjny Burmistrza Miasta i Gminy Działoszyce w zakresie przeprowadzania procesu rewitalizacji. Przewodniczącym Zespołu jest Przewodniczący Rady Miejskiej w Działoszycach. W skład Zespołu wchodzi pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Działoszyce, Dyrektor Zespołu Szkół w Działoszycach, Dyrektor Szkoły Podstawowej w Dzierążni, Kierownik M-GOPS, Dyrektor M-GCK, Prezes Miejsko-Gminnego Zarządu OSP w Działoszycach, dzielnicowy Komisariatu Policji w Działoszycach, sekretarz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownik stowarzyszenia „Jesienna Róża”, sołtys sołectwa Zagaje Dębiańskie, przedsiębiorca i mieszkaniec Działoszyce. Wymienione osoby merytoryczne i wspierające znają uwarunkowania stanu faktycznego, w tym uwarunkowania społeczne oraz infrastrukturalne i będą miały wpływ na kształtowanie rozwoju Miasta i Gminy. Pełnomocnikiem Burmistrza został powołany Zastępca Przewodniczącego Zespołu ds. Rewitalizacji. Zadaniem Zespołu będzie nadzór nad konsultacjami społecznymi, zbieranie informacji na temat wdrażanych projektów i realizacji całego procesu rewitalizacji, jak również interweniowanie w przypadku opóźnień.

Ważnym elementem na etapie wdrażania założeń programu będzie czynny udział interesariuszy rewitalizacji. W celu prawidłowej koordynacji projektów wskazane jest zbudowanie trwałego dialogu z mieszkańcami, pracownikami instytucji samorządowych i pozarządowych oraz przedsiębiorcami. W tym działaniu dużą rolę odgrywać będzie Zespół ds. Rewitalizacji, stosując metody partycypacji społecznej. Działanie to pozwoli na wdrożenie Programu Rewitalizacji z korzyścią dla obszaru oraz lokalnej społeczności. Zespół będzie miał również obowiązek udostępniania interesariuszom informacji o przebiegu procesu rewitalizacji za pośrednictwem strony internetowej Miasta i Gminy Działoszyce oraz BIP Urzędu Miasta i Gminy, w lokalnych mediach oraz na spotkaniach organizowanych przez Zespół dla przedstawicieli grup interesariuszy i mieszkańców

obszarów rewitalizowanych. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, interesariusze będą o tym informowani według wytycznych danego programu operacyjnego, z którego czerpane będą środki.

Projekty będą realizowane zgodnie z uchwalonymi przez Radę Miejską planami finansowymi. W przypadku projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej Zespół po pozyskaniu od właściwej jednostki wymaganych pozwoleń oraz dokumentacji technicznej będzie czuwał nad przygotowaniem wniosków.

Powołany Zespół ds. Rewitalizacji będzie nie tylko podmiotem wdrażającym postanowienia dokumentu, ale również monitorującym cały przebieg tego procesu oraz jego skuteczność. Monitoring prowadzony będzie w podziale na monitoring finansowy, obejmujący analizę wykorzystanych źródeł dofinansowania i prognozę na następne lata oraz monitoring rzeczowy, obejmujący efekty realizacji projektów w odniesieniu do całościowej sytuacji na terenie Miasta i Gminy. Monitoring spełniać będzie więc istotną rolę w procesie raportowania przebiegu realizacji projektów rewitalizacyjnych. Prowadzony będzie począwszy od pojedynczego projektu, poprzez postawiony cel i priorytet, a skończywszy na efektach, co pozwoli na uzyskanie danych o postępie wdrażania projektów oraz umożliwi ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów zawartych w Programie Rewitalizacji. Monitorowane będzie również oddziaływanie projektów oraz konsekwencje ich wdrożenia, które wykraczają poza efekty dla lokalnego otoczenia, wynikające bezpośrednio i pośrednio z ich realizacji. Zaproponowany system monitoringu będzie podstawą do oceny sprawności przeprowadzania rewitalizacji.

Postępy wdrażania projektów będą analizowane na kwartalnych spotkaniach Zespołu ds. Rewitalizacji. Przy ocenie postępów przy wdrażaniu programu będą brane pod uwagę następujące kryteria ewaluacyjne: skuteczność, efektywność, użyteczność, trafność oraz trwałość projektów rewitalizacyjnych. Co najmniej raz na kwartał sporządzane będą raporty z monitoringu, zawierające opis wdrażanych działań w ramach programu. Raporty będą przekazywane Burmistrzowi, który przedłoży je Radzie Miejskiej.

Ocena Programu Rewitalizacji zostanie przeprowadzona na koniec wdrażania założeń całego dokumentu. Zawierać będzie w szczególności wysokość kosztów, czas realizacji, sposoby zarządzania projektami po zakończeniu ich realizacji oraz osiągnięte cele w sferze społecznej. Z uwagi na długi okres programowania może wystąpić konieczność zmiany założeń programu lub jego całościowej aktualizacji. Niniejszy dokument posiada otwartą formę, co oznacza, że w chwili pojawienia się nowych problemów oraz potrzeby wdrożenia nowych projektów będzie on na bieżąco aktualizowany. Z założenia Program Rewitalizacji stanowi kluczowy element w odniesieniu do planowanych i przyszłych przedsięwzięć oraz powinien przynieść pozytywne zmiany na rewitalizowanym terenie.

9. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

W myśl art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm. istnieje obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokumentów strategicznych, przyjmowanych przez organy administracji. *Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce* ze względu na charakter zawartych w nim przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymaga zastosowania art. 47 ww. ustawy, z której wynika konieczność uzgodnienia procedury przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla takich dokumentów, jakim jest niniejszy Program Rewitalizacji.

Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Działoszyce kładzie nacisk głównie na polepszenie jakości życia mieszkańców w myśl zasady zrównoważonego rozwoju, przyjmując do realizacji projekty mające na celu poprawę funkcjonalności obszarów, takie jak modernizacja placu targowego, przebudowa budynków użyteczności publicznej, budowa placów zabaw, poprawa komunikacji poprzez budowę dróg i chodników. Do realizacji przyjęte zostaną również projekty, które w dużej mierze będą wpływać na poprawę środowiska naturalnego na obszarze Miasta i Gminy, czyli m. in. urządzenie zieleni miejskiej i wiejskiej oraz terenów rekreacyjnych oraz projekty przyczyniające się do poprawy efektywności energetycznej budynków, głównie termomodernizacje. Program zakłada również rewitalizację obiektów zabytków, których na terenie Miasta i Gminy jest niewiele, a poprawa ich stanu wpłynie na rozwój turystyki. Realizacja zapisów programu powinna przynieść korzystne zmiany w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, technicznej, kulturalnej i środowiskowej. Niniejszy Program będzie służył wzmacnianiu lokalnych potencjałów, głównie przyrodniczych i turystycznych, jak również społecznych i ekonomicznych, poprzez promocję regionu, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, poprawę oferty edukacyjnej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Wszystkie przewidziane działania są zgodne z zasadami ochrony środowiska i przyczynią się do poprawy jego stanu. W efekcie realizacji projektów nie przewiduje się pogorszenia stanu środowiska naturalnego.

Zgodnie z zapisem art. 48 ust. 1 ww. ustawy organ opracowujący projekty dokumentów strategicznych może odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym jeżeli uzna, że realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę wymienione okoliczności Burmistrz Miasta i Gminy Działoszyce, jako podmiot nadzorujący opracowanie niniejszego dokumentu zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach z prośbą o uzgodnienie odstąpienia od

przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego Programu Rewitalizacji na podstawie wymienionego artykułu 48 ustawy.

W odpowiedzi na wniosek Burmistrza Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach pismem nr WPN-II.410.319.2016.EC z dnia 22.11.2016 r. uzgodnił brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu, co równoznaczne jest z m. in. brakiem obowiązku sporządzenia prognozy dla tego opracowania. W opinii RDOŚ rewitalizacja wpłynie pozytywnie na środowisko nie tylko terenów rewitalizowanych, ale i obszaru całej gminy. Modernizacja infrastruktury technicznej budynków, zmierzająca do podniesienia ich efektywności energetycznej spowoduje oszczędność wody, energii elektrycznej oraz zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska poprzez ograniczenie emisji CO₂. Zagospodarowanie przestrzeni miejskich, modernizacja istniejącej infrastruktury, budowa terenów rekreacyjnych wpłynie na poprawę komfortu życia mieszkańców gminy i umożliwi wykorzystanie istniejącego potencjału przyrodniczego i kulturowego obszaru rewitalizacji oraz rozwój turystyki. RDOŚ stwierdza również, iż planowane inwestycje nie będą szczególnie związane z intensywną emisją energii czy substancji do środowiska, w związku z tym realizacja nie przyczyni się do przekroczenia norm jakości środowiska oraz inwestycje nie będą kolidowały z warunkami ochrony obszarów i obiektów chronionych położonych na obszarze rewitalizacji. Negatywny wpływ na środowisko wystąpi głównie na etapie realizacji inwestycji i będzie związany z pracą maszyn i urządzeń (hałas, wibracje i emisja zanieczyszczeń do powietrza). Jednak te uciążliwości będą miały charakter przejściowy, ograniczony terytorialnie i w większości ustaną wraz z zakończeniem robót budowlanych.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Kielcach w opinii nr NZ.9022.5.234.2016 z dnia 28.11.2016 r. uznał, iż w rozpatrywanym przypadku można odstąpić od przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny na środowisko ze względu na to, iż realizacja działań przewidzianych w przedmiotowym dokumencie nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko w zakresie zdrowia i życia ludzi.

Zgodnie z uzyskanymi uzgodnieniami Burmistrz Miasta i Gminy Działoszyce ogłosił decyzję o odstąpieniu od przeprowadzenia prognozy strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu.